

Speciale i Kandidaten i Socialt arbejde, Aalborg Universitet, 30. maj 2012

Matcher Vi?

En undersøgelse af matchmodellens indflydelse på beskæftigelsesindsatsen i Danmark

Studerende: Steffen Rønne Nissen, Studienr. 20073635

Vejleder: Claus-Arne Hansen

Antal anslag: 192.151

Al sand hjælpen begynder med en ydmygelse; hjælperen må først ydmyge sig under den, han vil hjælpe, og derved forstå, at det at hjælpe er ikke at herske, men det er at tjene, (...) at det at hjælpe er villigheden til indtil videre at finde sig i at have uret, og i ikke at forstå, hvad den anden forstår.

Søren Kierkegaard, 1851

Indholdsfortegnelse

Indledning.....	6
Introduktion til problemstilling	7
Matchmodellen	8
Problemudbygning	10
Problemformulering	14
Underspørgsmål der hænger sammen med Honneths teori	15
Underspørgsmål der hænger sammen med Foucaults teori	15
Videnskabsteori og metode.....	16
Hermeneutikken.....	16
Den Hermeneutiske cirkel	17
Fordomme og forforståelse.....	18
Dobbelt Hermeneutik.....	18
Den kvalitative interviewmetode	19
Opgavens forløb	20
Mine fordomme og forforståelse	21
Om interviewpersonerne	22
Feltstudie undervejs.....	23
Alex Honneth og hans teori om anerkendelse	25
3 anerkendelsessfærer	26
Kærlighed som anerkendelse	26
Retslig anerkendelse.....	26
Social værdsættelse som anerkendelse	27
3 krænkelssfærer	27
Den først krænkelssfære.....	28
Den anden krænkelssfære	28
Den tredje krænkelssfære.....	28
Anerkendelse, krænkelse og match	29
Antagelser til anerkendelsesteorien.....	31
Michel Foucault og hans syn på biopolitik.	32
Biopolitik og det forøgede fokus på selvforsørgelse	34
Antagelser til biopolitikken.....	37
Analyse	38
Anerkendelse og match.....	38
1. antagelse.....	38
2. antagelse.....	41

3. antagelse.....	43
Opsummering af antagelser i forhold til anerkendelse og match.....	48
Biopolitik og selvforsørgelse.....	50
1. antagelse.....	50
2. antagelse.....	54
3. antagelse.....	58
Opsummering af antagelser i forhold biopolitik og selvforsørgelse	63
Besvarelse af underspørgsmål.....	65
1. underspørgsmål.....	65
2. underspørgsmål.....	66
3. underspørgsmål.....	68
4. underspørgsmål.....	69
5. underspørgsmål.....	72
6. underspørgsmål.....	73
Konklusion	75
Fokus på selvforsørgelse	76
Matchmodellens indflydelse på anerkendelse.....	78
Samlet konklusion	79
Perspektivering.....	80
Litteraturliste.....	83

Indledning

Det at være ledig er en situation, som vi alle har prøvet på et tidspunkt af vores liv, eller som vi med tiden kan ske at ende i. Nogle går en evig frygt for at blive ledig, mens andre føler situationen er langt fra deres virkelighed. Der er dog en generel opfattelse om, at det ikke er positivt at være ledig. Samtidig er der også en holdning om at det ikke må gå hen og blive positivt at være ledig. Derfor er der fra politisk side en konstant snak om, at ledige skal presses til at være aktive og søge mod selvforsørgelse. Det må dog ikke gå ud over dem, som ikke er i stand til at være selvforsørgende. De skal have den rette hjælp, så de kan blive i stand til at komme videre. Det er derfor vigtigt at dem der kan, bliver presset i aktivitet, mens dem der ikke kan bliver hjulpet på rette vis.

Som hjælp til at have et overblik over hvem der kan, så indførte man i 2004 en matchmodel. Denne matchmodel har med tiden fået et rent fokus på selvforsørgelse. Er du i stand til at være selvforsørgende, så er du match 1. Er du ikke, så er du match 2 eller 3. Dette gør at man fra politisk side har et godt overblik over, hvor mange ledige der egentlig burde være i arbejde, og dermed hvor stor den ledige arbejdsstyrke er i alt. Der er dog ikke angivet nogen kriterier for hvordan en jobcentermedarbejder skal vurdere, om en person er i stand til at være selvforsørgende. Dette gøres på baggrund af den enkelte jobcentermedarbejders selvstændige vurdering. Samtidig gives der heller ikke nogen anvisning af, om det er 37 timer den ledige skal være i stand til at arbejde, eller om det er 10 timer. Det er blot nok at den ledige bliver selvforsørgende.

Beskæftigelsesindsatsen har som udgangspunkt været lagt an på, at være et samarbejde mellem den professionelle og den ledige, mod at bringe den ledige ud af den offentlige forsørgelse. Den ledige har gerne skullet kunne få den hjælp, som det er vurderet nødvendig, for at dette kunne lade sig gøre. Jeg har dog i min tid som socialrådgiver oplevet, at en matchmodel, der mest er indført for at have tal på den ledige arbejdsstyrke i Danmark, går ind og bliver et arbejdsredskab som afgør hvilken hjælp en ledig har brug for, for at komme i arbejde eller uddannelse. Jeg har derfor valgt matchmodellen som emne til mit speciale, for at få et indblik i hvordan den enkelte jobcentermedarbejder bruger matchmodellens indgang til selvforsørgelse, samt om de ledige oplever, at de er medvirkende i deres egen sag og har indflydelse på hvordan de kommer ud af den offentlige forsørgelse.

Introduktion til problemstilling

Jobcentrene i kommunerne har, ud fra formålsparagraffen i Lov om Aktiv Beskæftigelsesindsats, bla. til opgave at hjælpe ledige i arbejde eller uddannelse. En opgave jeg selv har været med til at løse de sidste snart 9 år som socialrådgiver. Opgaven starter fra det øjeblik en person henvender sig i Jobcentret for at melde sig ledig. I forbindelse med at en person har meldt sig ledig, så skal Jobcentret vurdere hvor tæt på arbejdsmarkedet de mener denne person er. Til denne opgave har man indført en match-model. Jeg vil i næste afsnit beskrive mere udførligt hvordan match-modellen hænger sammen, dog vil jeg lige her beskrive et par grund ting omkring den, for bedre at kunne introducere problemstillingen.

Når en person melder sig ledig, så skal jobcentermedarbejderen lave en match ud fra om denne person kan blive selvforsørgende igen inden for de næste 3 måneder eller ej. Der må i ikke tages hensyn til hvordan de generelle konjekturer for at få et arbejde er, men der skal alene ses på hvordan den enkelte lediges evner er, i forhold til at arbejde nok til at blive selvforsørgende. Man kan blive vurderet fra match 1 til 3. Mener jobcentermedarbejderen at den ledige kan arbejde nok til at blive selvforsørgende, så bliver personen vurderet til at være en match 1. Vurderes personen til ikke at kunne arbejde nok, men til at kunne være i en aktivitet, så er personen match 2, og er det en person der slet ikke kan arbejde eller være i en aktivitet, så vil personen blive vurderet til at være match 3 (Matchmodel, AMS hjemmeside, pjece).

Når vurderingen om evne til at være i arbejde, skal vurderes ud fra om man kan arbejde nok til at blive selvforsørgende, så har det en indflydelse hvilken social ydelse den enkelte ledige modtager. Dette fordi jo højere social ydelse du modtager fra kommunen, jo flere arbejdstimer skal der til for at man er selvforsørgende. Hvis personen er forsørger til et barn og på kontanthjælp og derfor modtager 13.732,- kr. pr. mdr., så skal der arbejdes flere timer om ugen for at blive selvforsørgende, end hvis personen er under 25 år, hjemmeboende og på kontanthjælp hvor han vil modtage 3214,- kr. En ung hjemmeboende på kontanthjælp kan blive selvforsørgende ved blot 10 arbejdstimer om ugen, hvor timelønnen¹ er på kr.100,-. En del af problemstillingen er derfor at den ydelse man modtager under ledigheden, kan have indflydelse på hvilken match man bliver vurderet til, frem for kun ens evne til at arbejde.

¹ Mindsteløn i DK 2009 var 103,15 kr. pr. time ifølge www.minimum-wage.org

Inden man indførte match-modellen var der også en opdeling af de arbejdsløse. Forsikrede ledige blev betragtet som arbejdsklare, da de ellers burde være på sygedagpenge.

Kontanthjælpsmodtagerne var delt op efter Lov om Aktiv Beskæftigelsesindsats (LAB) § 2 pkt.2 og § 2 pkt.3. Dem der hørte under § 2 pkt.2 var ledige uden andre problemer end ledighed, mens § 2 pkt.3 indeholdte dem som havde problemer ud over ledighed. Med indførelse af matchmodellen er der, som jeg har med ovenstående beregning har vist, åbnet op for, at man godt kan være en match 1, dvs. blive betragtet som en person uden andre problemer end ledighed, selvom man kun er i stand til at arbejde f.eks. 8 timer om ugen og dermed ikke i stand til at arbejde fuldtids. Denne problemstilling påpeges også i det høringssvar som Kommunernes Landsforening (KL) sender til arbejdsmarkedsstyrelsen (AMS) i forbindelse med udarbejdelsen den seneste version af matchmodellen. Her påpeger KL at:

En ung skal ikke arbejde mange timer for at få mere end kontanthjælpen. Den unge tilhører dermed matchgruppe 1 "jobklar", hvis det vurderes, at den unge kan arbejde f.eks. 10 timer om ugen. Men hvis den unge f.eks. er sent udviklet, vil han/hun ud fra reglerne i aktivloven have problemer ud over ledighed. Dermed kan den unge ikke matches som "jobklar". Det skal han efter de nye matchprincipper (Høringssvar KL, feb. 2010).

Der gøres her opmærksom på en risiko for at en ledig bliver betragtet som bedre fungerende end personen egentlig er. Det er med udgangspunkt i dette problemfelt, at den problemstilling, som jeg ønsker at undersøge nærmere, har sit udspring. Jeg vil i næste afsnit beskrive match-modellen mere klart, inden jeg kommer frem til en endelig problemformulering.

Matchmodellen

I sin nuværende form har matchmodellen kun eksisteret siden 26. april 2010, men den blev i første omgang indført i 2004. Da havde den 5 matchkategorier som beskæftigelsesmedarbejderen skulle matche ud fra. Match 1 havde en umiddelbar match i forhold til arbejdsmarkedet, mens match 5 ingen match havde i forhold til arbejdsmarkedet (Kjærgaard, 2011, s.1-2). Et af formålene med indførelsen af en matchmodel i 2004 var, at skabe et fælles sprog på tværs af kommunerne omkring hvordan gruppen af ledige så ud. Det viste sig dog at de enkelte kommuner valgte at matche forskelligt, hvilket gjorde at der var store udsving i hvor mange arbejdsmarkedsparate og

ikkearbejdsmarkedsparete der var i de enkelte kommuner på trods af sammenlignelige grundlag (Notat, AMS hjemmeside, 2009, s.15).

Siden indførelsen af matchmodellen i 2004 er der gennemført en kommunalreform, hvilket har samlet alt det beskæftigelsesrettede arbejde hos kommunerne. Der er nu oprettet Jobcentre hvor både forsikrede - og ikkeforsikrede ledige skal henvende sig for at få hjælp til at komme ud af ledigheden. Desuden omfatter Jobcentret også sygedagpenge samt ledighedsydelse. Dette har også været medvirkende til, at man syntes der skulle en ny matchmodel til, da alle disse grupper skulle matches efter samme model og ikke efter forskellige eller slet ingen (Notat, AMS hjemmeside, 2009, s.1).

Den nuværende matchmodel har 3 matchkategorier (Matchmodel, AMS hjemmeside, pjece).

- *Matchgruppe 1: Jobklar.* Borgere der, efter jobcentrets vurdering, er parat til at tage et ordinært arbejde, så de kan være ude af systemet inden for de næste tre måneder.
- *Matchgruppe 2: Indsatsklar.* Borgere, der ikke er parat til at tage et ordinært arbejde, så de kan være ude af systemet inden for de næste tre måneder, men som kan deltage i en beskæftigelsesrettet indsats med aktive tilbud.
- *Matchgruppe 3: Midlertidigt passiv.* Borgere der har så alvorlige problemer, at de pt. hverken kan arbejde eller deltage i en beskæftigelsesrettet indsats med aktive tilbud.

Det er jobcentermedarbejderens opgave at vurdere hvilken match en ledig er. Denne vurdering skal ske ved en af de første samtale, men det er ikke en stationær match. Der skal laves en ny vurdering minimum hver tredje måned, hvor jobcentret er forpligtet til at afholde en kontaktopfølgningssamtale jfr. LAB § 17 & § 18. Der fremgår af Arbejdsmarkedsstyrelsens (AMS) materiale ikke noget om hvilke kriterier der skal indgå i vurderingen af, om en person er i stand til at arbejde nok til at blive selvforsørgende. Det er op til jobcentermedarbejderen at foretage denne vurdering. Der er derimod fra AMS side lagt op til, at jobcentermedarbejderen blot skal svare på 1-2 spørgsmål, efter samtalen med den ledige, for at kunne foretage matchen. Det første spørgsmål jobcentermedarbejderen skal svar på er, om den ledige er i stand til at arbejde nok, indenfor de næste 3 måneder, til at være selvforsørgende. Kan jobcentermedarbejderen svare ja, så er den ledige match 1. Hvis der svares nej til spørgsmål 1 går man videre til nummer 2. Her er spørgsmålet om den ledige kan deltage i en beskæftigelsesrettet aktivitet, som gerne skulle bringe

den ledige tættere på arbejdsmarkedet. Kan man svare ja til dette er den ledige match 2, ved nej er han match 3 (Matchmodel, AMS hjemmeside, pjese). Der må ikke vurderes ud fra konjekturene på arbejdsmarkedet men ene og alene ud fra om den person, som jobcentermedarbejderen møder, er i stand til at blive selvforsørgende eller ej.

Af AMS pjecen, *Ny matchmodel – sådan og derfor*, uddybes det at der er 3 væsentlige fordele ved den nye matchmodel. Disse 3 fordele er at det er en enkel model, at den er ensartet på tværs af ydelser og at arbejdskraftpotentialer bliver synligt. Modellen er mere enkel, ved at man går fra 5 matchkategorier til 3 og at man kan afklare matchningen ved at besvare 2 spørgsmål (kan personen arbejde? kan personen være i aktivitet?). Intentionen bag denne nye matchmodel er, at der bliver en ensartet matchning på tværs af ydelserne i jobcentret, og at der bliver et fælles sprog og fælles referenceramme på tværs af ydelser og målgrupper ved denne ens måde at matche på. Det skal gerne blive mere tydeligt hvilket arbejdskraftpotentialer der er i hele landet og i den enkelte kommune, ved at det nu står klart hvor mange som er i stand til at arbejde nu og her, hvilket gruppen af match 1'ere vil afspejle.

Problemudbygning

Jeg vil nu uddybe det problemfelt, som jeg kort har introduceret, for at beskrive nærmere hvordan jeg er kommet frem til min problemformulering.

Når Jobcentret tager mod en ny kontanthjælpsansøger så kan det ske at foregå i et åbent rum. Et åbent rum hvor andre ansøgere også venter på at få en samtale, for at få nærmere afklaret hvilken form for hjælp de skal have, for at de kan komme ud af arbejdsløsheden, hvilket gør at anonymiteten kan ske ikke at være mulig. Dette oplevede jeg, da jeg fik lov til at deltage i nogle af sådanne samtaler. Den manglende anonymitet kan ske at være med til at gøre, at ikke alle fortæller hele deres historie om hvilke problemer de har. Disse samtaler kan ske at have en varighed på omkring 15 minutter, hvor en stor del af tiden går med at registrere ansøgeren i it-systemer og udskrive papirer med oplysninger om hvor ansøgeren skal henvende sig efterfølgende. Det er i denne kontekst at jobcentermedarbejderen skal vurdere ansøgerens match.

Der er, som tidligere beskrevet, ikke stillet nogle forslag op til, hvordan man kan vurdere om en ansøger har problemer ud over ledighed eller ej. Der er sat det parameter op som hedder, om personen kan blive selvforsørgende i løbet af 3 måneder, og det er det jobcentermedarbejderen

skal vurdere og matche ud fra.

Man kan mene, at det er svært at se hvordan en person under 25 år, der bor hjemme ved sine forældre og som ikke vil være i stand til at arbejde mere end 15 timer om ugen, er en person uden problemer ud over ledighed. Ud fra den nye matchmodel så vil en sådan person kunne blive selvforsørgende og er derfor en match 1. Han vil nemlig ved en timeløn på 100 kr. og 10 timers ugentligt arbejde kunne få en månedsløn på minimum 4000,- kr., hvilket er højere end det beløb han modtager i kontanthjælp.

En sådan person vil skulle leve op til de krav der stilles til en match 1. Han vil blive sendt i en aktivitet der er designet til at yde hjælp til folk der er match 1.

Som tidligere beskrevet, så er matchningen af en ledig ikke en stationær størrelse. Det er meningen at folk kan blive matchet om, hvis de enten bliver bedre eller dårligere fungerende. Hvis jobcentermedarbejderen mener at den ledige er kommet tættere på eller længere væk fra at blive i stand til at være selvforsørgende. Dette kan f.eks. ske ved at medarbejderne i en aktivitet, som den ledige er sendt i, der ser den ledige til dagligt i en periode, kommer med en vurdering der gør at jobcentermedarbejderen ændrer den lediges match.

AMS lægger op til at alle som udgangspunkt er match 1, når de henvender sig til jobcentret (Notat, AMS hjemmeside, 2009, s.2). Dvs. at der skal en argumentation til at vurdere en person som match 2, men der behøver ingen argumenter for at vurdere match 1. Dette åbner op for muligheden for at jobcentermedarbejderen i en presset hverdag, med megen larm omkring sig og kører af nye klienter ved skranken, kan have en tendens til hurtigt at matche nye ansøgere som en 1'er, for på den måde hurtigst muligt at kunne komme videre med dagens opgaver, uden at skulle give en egentlig begrundelse for denne vurdering.

Men hvad er egentlig hovedproblemet her? Er det at en jobcentermedarbejder træffer en hurtig vurdering af en ledigs arbejdspotentialer, muligvis uden at gå ordentligt i dybden omkring eventuelle problemstillinger denne person må have? Eller er det at der fra overordnet side (AMS) laves en vurderingsmodel, der lægger op til at ledige, der har nogle problemer af en eller anden art, skal vurderes til at være ledige uden andre problemer end ledighed, så længe deres problemer ikke står i vejen for at de kan blive selvforsørgende med et minimum af arbejde? Eller er det at en borger bliver sendt i en aktivitet, der ikke kan hjælpe ham med de problemer han står med, på grund af forkert matchning?

Hvordan betingelserne er for en jobcentermedarbejder er et langt skridt hen ad vejen et organisations problem. At de muligvis sidder i lokaler hvor der er meget støj, og hvor det ikke er muligt at tale sammen uforstyrret, er en afgørelse man har truffet i de enkelte jobcentre. Desuden er der også sammenhængen med den tid de må bruge på førstegangssamtalen, som ikke altid levner mulighed for at gå i dybden og derigennem vende evt. problemstillinger, som ansøgeren kan have. Disse betingelser hænger sammen med hvordan man organiserer sig i det enkelte jobcenter.

At der er lavet en match ordning kan det have stor indflydelse på hvordan den enkelte jobcentermedarbejder vurderer nyansøgere, hvor man kan vurderes til at være uden problemer ud over ledighed, hvis man ved en 10 timers arbejde om ugen kan være selvforsørgende. Som jeg tidligere har beskrevet, så er det det ud fra en vurdering om man kan komme ud af den sociale ydelse, som man er på, der er afgørende for hvilken match man er. En der er på en lav ydelse har derfor lettere ved at være en match 1 frem for en på en højere ydelse, som f.eks. en forsørger på kontanthjælp.

Der blev fra VK-regeringens (fra 2001 til 2011) side, bla. vha. matchmodellen, sat et klart fokus på selvforsørgelse. Et fokus der kan have udspring i et ønske om at ændre det syn, de ansatte i jobcentrene i kommunerne, har på en nyansøger og på hvad det er der skal til for at bringe den ledige tættere på arbejde eller uddannelse. Dette fokus satte tidligere beskæftigelsesminister, Claus Hjort Frederiksen, fra starten af sin tid som beskæftigelsesminister, da han kom med udtalelser om at kommunerne omklamrede borgerne, i stedet for at hjælpe dem i arbejde. Denne fokusændring på, hvad der er vigtigt for en person, for at komme videre i sit liv, vil jeg mene kan have en parallel til Foucaults teori om biopolitik. Denne er en beskrivelse af en magt form, hvor der er fokus på styringen af de forhold der omgiver det enkelte menneske. Forhold som hænger sammen med at være et levende, arbejdende og socialt menneske (Mitchell, 2008, s.168). Denne parallel mener jeg kan ses i VK-regeringens arbejde imod at der er en klar holdning til, at selvforsørgelse er det ønskværdige resultat, da det at tjene sine egne penge er afgørende for løsningen af ens mulige andre problemer end ledighed. Denne fokusering på selvforsørgelse kan virke som et forsøg på at overbevise alle samfundets lag om, at ordinært arbejde er et afgørende gode for alle personer i samfundet, og nærmest afgørende for muligheden for "det gode liv". En

proces som jeg synes kan være spændende at se nærmere på, i en kontekst hvor Foucaults teori om biopolitik vil blive inddraget. Denne teori vil jeg beskrive mere udførligt i et kommende afsnit.

Fokuseringen på selvforsørgelse, vil jeg mene, især kan ske at få indflydelse på den hjælp de unge ledige får. De kan ske at blive vurderet bedre end de er, da de skal bruge en mindre indtægt for at være selvforsørgende, end dem der er over 25 år skal. Dette mener jeg øger risikoen for, at en langt større del af de svage kontanthjælpsmodtagere under 25 år, ikke får den hjælp til at komme ind på arbejdsmarkedet, som de kan have brug for. En kontanthjælpsmodtager over 25 år modtager ca. 10.000 kr. i kontanthjælp, og skal være i stand til at arbejde ca. 20-25 timer om ugen til en timeløn på 100,- kr. for at blive selvforsørgende og dermed match 1. Som tidligere beskrevet så skal en ung under 25 år bruge ned til 10 timers arbejde om ugen for at blive selvforsørgende. Kan denne vurdering af kontanthjælpsmodtageres arbejdspotentialer være med til at vanskeliggøre en i forvejen svag gruppes indtræden på arbejdsmarkedet? Dette fordi de ikke får den hjælp fra starten, som de har brug for. En mangel på hjælp der kan opleves som et svigt fra kommunens side, fra en ung der lige er blevet 18 år. Den unge kan også få en følelse af ikke at passe ind, da de bliver sendt i en aktivitet, hvor der kommer andre unge der ikke har problemer med at klare sig selv. De kan føle en manglende anerkendelse af de problemer, som de selv føler at have. En mangel på anerkendelse jeg vil mene kan sidestilles med Alex Honneths teori om anerkendelse. Heri beskriver Honneth vigtigheden af at blive anerkendt af både familie og venner, kæreste og kone, men også et behov for at blive anerkendt af samfundet og systemet. Da man kan sige at jobcentret repræsenterer samfundet og systemet, så kan det, ifølge Honneth, være med til at anerkende den enkelte ledige, og dermed være med til at denne føler sig som et fuldgældigt medlem af samfundet (Honneth, 2003, s.16).

Der blev fra VK-regeringens side talt meget om at unge skal hurtigst muligt ud af offentlig forsørgelse, for ikke at ende med at blive hængende for længe i systemet. Der var også en generel holdning i VK-regeringen, at det at være i et arbejde er med til at løse nogle af de problemer folk har. Her karakteriseret ved en udtalelse fra tidligere beskæftigelsesminister, kort før åbningen af jobcentre:

Vi løser beskæftigelsesmæssige og sociale problemer på en gang. Og lad mig lige understrege det: Arbejde er i sig selv en del af løsningen på sociale problemer hos de svageste. (...)

Kerneopgaven er at få de ledige i arbejde. Vi skal være efter dem, der ikke vil, og bruge tiden på dem, der ikke kan (Juul, 2010, s.334).

Jeg har tidligere beskrevet hvordan en ung kan ske at blive matchet bedre end han nok egentlig er. Og at dette er en problemstilling, ud fra en forudsætning om, at det kan ske og forlænge den svage unges tid på kontanthjælp. Men kan det at en ung vurderes bedre fungerende, end han rent faktisk er, ske at have en positiv effekt. Kommer en ung uden mange kvalifikationer i en aktivitet med bedre fungerende unge, kan det muligvis også have den effekt at han blive inspireret af de andre unge og dermed lærer at klare sig bedre end han ellers ville have gjort. Det kan derfor måske også være positivt for en ung kontanthjælpsansøger, at blive vurderet til at kunne blive selvforsørgende, da han ikke bliver vurderet som svag men derimod som en "normalt fungerende ung". Så kan en anerkendelse af de kvalifikationer, den unge rent faktisk har, ske at gøre at han bliver mere motiveret for at blive selvforsørgende?

Med udgangspunkt i Alex Honneths teori om Behovet for anerkendelse og Michel Foucaults teori om Biopolitik vil jeg undersøge, i hvilken grad matchmodellen har indflydelse på om unge kontanthjælpsmodtagere vurderes til at have andre problemer end ledighed, og hvordan denne indflydelse kan ske at influere på jobcentrets opgaveløsning mht. at bringe unge i selvforsørgelse, samt hvordan den unge selv oplever at blive hjulpet.

Problemformulering

Hvordan og i hvilken grad anser en jobcentermedarbejder selvforsørgelse som vigtig for en kontanthjælpsmodtagers videre livsførelse, og hvorledes influerer matchmodellen på den måde en ung kontanthjælpsmodtager bliver hjulpet af jobcentret og hvordan han selv oplever at blive hjulpet?

For at kvalificere problemstillingen har jeg opstillet en række underspørgsmål, som jeg også vil forsøge at besvare. Det er underspørgsmål der er lavet til at skulle underbygge besvarelsen af problemformuleringen. Underspørgsmålene er også lavet ud fra at besvare vinklen der enten har med Honneths teori om anerkendelse eller Foucaults teori om biopolitik. For at kunne besvare underspørgsmålene bedst muligt, så vil jeg, på baggrund af min forforståelse sammenholdt med teorierne, komme med en række antagelser. Besvarelsen af disse antagelser vil jeg så bruge til at

kvalificere besvarelsen af underspørgsmålene, som i sidste ende skal hjælpe til at besvare problemformuleringen.

Jeg vil dele underspørgsmålene op i dem, som jeg vil bruge til at belyse den del af problemformuleringen, som hænger sammen med Honneths teori om anerkendelse, og i dem som hænger sammen med Foucaults teori om biopolitik.

Underspørgsmål der hænger sammen med Honneths teori

- Kan matchning ses som en anerkendelsesproces, der kan være med til at gøre, at nogle unge føler sig mere eller mindre hjulpet end andre?
- Kan oplevelser fra matchprocessen ske at være med til at ændre på den lediges selvopfattelse?
- Hvilke kriterier bruger jobcentermedarbejderen til at vurdere, om en ung kontanthjælpsansøger er i stand til at blive selvforsørgende?

Underspørgsmål der hænger sammen med Foucaults teori

- Hvor vigtig anser jobcentermedarbejderne selvforsørgelse for at være, i forhold til hjælp til sociale problemstillinger?
- I hvilken grad er matchmodellen med til at tydeliggøre hvilke ansøgere der har problemer ud over ledighed og hvilke der ikke har?
- Hvilken form for hjælp vurderes en ung kontanthjælpsansøger at skulle have, for at blive selvforsørgende?

Videnskabsteori og metode

For at kunne undersøge og analysere den valgte problemstilling, mener jeg det vil være relevant at vælge en videnskabsteoretisk indgangsvinkel, der bruger fortolkning som en måde til at komme frem til en konklusion. Der findes en række forskellige metoder, hvor især Hermeneutikken er fremtrædende, til hvordan man kan fortolke sig frem til et svar på sin problemstilling inden for samfundsvidenskaberne. I denne metode bruger man forståelse og fortolkning til at komme til en midlertidig sandhed. Det er i den forbindelse aktøren eller det sociale fænomen, som man har valgt at studere, der har den viden som man kan fortolke på og skabe ny viden ud fra (Højberg, 2009, s.309).

Jeg vælger at bruge Hermeneutikken som videnskabsteoretisk indgang, da det er vigtigt for mig at det er historien fra det sociale fænomen, som jeg vil undersøge, der bliver grundlaget for min analyse og endelige konklusion. Dette vil jeg gøre ved at lægge mit fokus på sagsbehandlerens og den lediges historie, og få en nærmere viden om deres syn på den problemstilling, som ligger til grund for min undersøgelse. Jeg vil i her komme nærmere ind på teorien bag Hermeneutikken, og hvilke dele af Hermeneutikken der kan have indflydelse på resultatet af min analyse.

Hermeneutikken

Hermeneutikken er som videnskabsteoretisk tilgang en metode, hvor man bruger fortolkning som måde til at komme frem til en konklusion. Denne indgang har den bla. tilfældes med fænomenologien. Det centrale i en sådan videnskabsteoretisk tilgang er, at man bruger forståelse og fortolkning til at komme frem til en konklusion, samt at det er aktøren eller det sociale fænomen, som man har valgt at undersøge, der har den viden man skal bruge til at fortolke ud fra eller skabe ny viden (Højberg, 2009, s.309).

Hermeneutikken stammer enten fra den græske mytologi eller det græske sprog. Den græske gud, Hermes, fortælles at have haft rollen som formidler og fortolker mellem menneskene og guderne, da menneskene ikke forstod det sprog guderne talte. En anden oprindelse kan være fra selve det græske sprog. Det græske ord, *hermeneutik* har igennem tiden fået betydningen "fortolkningskunst" (Gulddal & Møller, 1999, s.11). Så man kan ud fra dette sige at Hermeneutikken er læren om fortolkningskunst.

Op igennem årene har der været en række forskellige indgange til, hvordan Hermeneutikken kan bruges. Der har været metoden der kaldes *traditionel hermeneutik*, over den *metodiske hermeneutik* og videre til den *filosofiske hermeneutik* samt den *kritiske hermeneutik* (Højberg, 2009, s.310).

Jeg vil i min opgave forholde mig til den filosofiske hermeneutik, som Hans-Georg Gadamer er en af hovedtalerne for. Dette valg har jeg truffet på grund af min egen rolle. Jeg har ikke en forestilling om at jeg kan være objektiv, så vælger derfor en teori der har en subjektiv indgangsvinkel. En filosofisk tilgang hvor jeg forsøger at fortolke mig frem til svar, på de spørgsmål jeg har stillet.

Den Hermeneutiske cirkel

Udgangspunktet for at arbejde hermeneutisk i en videnskabsteoretisk sammenhæng er *den hermeneutiske cirkel*. Grundprincippet i den er at helheden og delene hænger sammen. Du kan ikke forstå helheden uden delene og du kan ikke få mening med delene uden helheden.

Læser du en sætning, skal du kunne forstå de enkelte ord der indgår i den, for at forstå den samlede sætning. Dette gør at delene er vigtige for at helheden giver mening. En sætning kan så føres videre op til en bog, hvor man ikke forstår et afsnit i bogen, hvis man ikke forstår de enkelte sætninger i afsnittet. Og sådan kan man hele tiden udvide helhedsbegrebet (Jørgensen, 2009, s.74). Omvendt så er de enkelte dele heller ikke noget uden helheden. Et ord alene giver ikke anledning til tolkning og forståelse, hvorimod at det i en sammenhæng med andre ord giver anledning til tolkning og forståelse.

Cirkel-begrebet i Hermeneutikken kommer ind med Friedrich Schleiermacher (1768-1834), da han beskriver fortolkningen som en proces. En proces hvor man pendler frem og tilbage mellem enkeltiagttagelser og deres overordnede sammenhænge. Denne proces er der ikke en egentlig slutning på, og går derfor hen og bliver en uendelig opgave (Gulddal & Møller, 1999, s.20)

I den *filosofiske hermeneutik*, der bla. er repræsenteret ved Hans-Georg Gadamer (1900-2002), er udgangspunktet at man selv bliver en del af den hermeneutiske cirkel, som man analyserer ud fra. Gadamer mener at man bringer sine fordomme og sin forforståelse ind i ethvert fortolkningsarbejde, og at det er starten på en omformningsproces der er bestandig. Ens fordomme og forforståelse vil have indflydelse på den tolkning af f.eks. en tekst, som man når

frem til. Man vil derefter have en ny forforståelse på baggrund af den nye viden som man har tilegnet sig (Jørgensen, 2009, s.75).

Fordomme og forforståelse

Det er ifølge Gadamer vigtigt at bringe sine fordomme eller sin forforståelse i spil, når man skal fortolke en tekst eller et socialt dilemma. Dette fordi man ikke kan undgå at have fordomme eller en forforståelse, og ved at bringe dem ind i fortolkningen, så er man bevidst om dem i sin tolkning og kan samtidig med få dem enten be- eller afkræftet (Gadamer, 2007, s.255).

Ens forforståelse er den viden man bringer med ind i fortolkningsprocessen. Den forståelse man har forud for den forståelse man får af fortolkningen (Højberg, 2009, s.322). Tager man f.eks. på et kursus, så har man en forforståelse af, hvordan et sådant kursus nok vil forløbe. Dette gør at man kan koncentrere sig om selve indholdet af kurset, frem for hvordan det skal forløbe.

En fordom er en dom man har afsagt på forhånd ud fra den viden man har om det emne man forholder sig til. Normalt ser man fordomme som en negativ ting. Men i hermeneutisk sammenhæng er det ikke negativt. Det er noget som er grundlaget for vores forståelse og for hvordan vi udlægger tekster eller dialog. Vi er via vores opvækst, miljø og kultur præget, og det er denne prægning der ligger til grund for de fordomme som vi har. Fordomme er dog ikke en endegyldig domsfældelse, men er en dom der er gjort på forhånd for at vi kan forstå, hvad det er vi er i færd med at blive involveret i (Højberg, 2009, s.322).

Gadamers tanker om at vi ikke kan fortolke objektivt, men altid vil have en forforståelse eller fordomme med os, er især der hvor den filosofiske hermeneutik adskiller sig fra den tidligere hermeneutik. Selv om man ser noget for første gang, så mener Gadamer, at der vil være en forforståelse eller fordom som man bringer med ind i fortolkningen og som kan afspejles af den forståelse man kommer frem til (Gadamer, 2007, s.254).

Dobbelt Hermeneutik

Med den Hermeneutiske cirkel, så er bevægelsen automatisk angivet. Man arbejder i cirkler for at komme nærmere sandheden. En sådan cirkelbevægelse er f.eks. når man, som undersøger og fortolker, giver et spørgsmål til en interviewperson, så er der i dette spørgsmål lagt en tolkning ind over. Det er en tolkning der kommer på baggrund af undersøgerens forforståelse og fordom. Tolkningen der er lagt ind over spørgsmålene vil påvirke den interviewede, hvis han f.eks. ikke tidligere har forholdt sig til emnet, som han bliver spurgt til. Han skal nu pludseligt til at have en

holdning til ting, som han måske ikke havde en holdning til før. Denne nye holdning sender han så tilbage til undersøgeren, som derpå når frem til en ny erkendelse på baggrund af den udspurgtes nye holdning. Dette er det som kaldes for dobbelt Hermeneutik. En person bliver mødt af et spørgsmål fra en undersøger, der gør at han skal forholde sig til ting, som han ikke før har forholdt sig til. Denne "nye" holdning sender han tilbage til undersøgeren, der nu har en ny erkendelse og fortolkning af den sandhed han søger efter. Dette er i princippet en uendelig proces, men undersøgeren bliver nød til at standse, når han er nået frem til en fornuftig tolkning (Højberg, 2009, s.320).

Den kvalitative interviewmetode

Samtalen spiller en vigtig rolle i hermeneutikken. Det er via samtale og dialog at meningsfuld viden opstår. Derfor vælger jeg at bruge den kvalitative interviewform, til at indsamle den empiri der skal ligge til grund for analysen. Den åbner op for at der via det gensidige samspil mellem interviewer og den interviewede kan opstå forståelse og mening. Det sker ved at interviewer går ind i samtalen med en forventning om, at det der bliver sagt er meningsfuldt og sandfærdigt. En kvantitativ empiriindsamling kan let bære et præg af, at man søger efter en endegyldig sandhed, men da hermeneutikken aldrig vil lede mod en endegyldig sandhed, så vil den metode vil være forkert at anvende.

I selve interviewet er det vigtigt, at jeg er klar over min egen rolle, da der i selve interviewrummet også er en form for struktur, der kan gøre at samtalen ikke bliver fri og åben. Jeg vil i den sammenhæng så vidt muligt forsøge at undgå, at lægge min forforståelse og fordom ind over svarene, men lade interviewpersonen tale frit (Højberg, 2009, s- 340-344).

Fortolkningsprocessen der så efterfølgende skal i gang, vælger jeg skal være med udgangspunkt i en kontekst af selvforståelse. Det er dermed den interviewedes fortolkning af spørgsmålet, og de dermed efterfølgende udsagn, der er baggrunden for hvilken fortolkning jeg som undersøger kan udlede (Kvale, 1997, s.211)

Opgavens forløb

Jeg vil starte med at skrive om hvor min egen forforståelse og fordom om matchmodellen kommer fra. Dette for at give et indblik i hvor opgavens emne i bund og grund har sin fødsel i min bevidsthed. Dernæst vil jeg introducere de interviewpersoner, som er empirien til min opgave, og gøre klart hvordan jeg vil benævne dem fremefter. Derefter vil jeg komme omkring, hvordan jeg undervejs i forløbet fik lov til at overvære forskellige processer i den lediges første tid.

Den næste del af opgaven vil gå med at beskrive de teorier, som jeg har valgt at bruge til min opgave. Jeg vil beskrive Axel Honneths teori om anerkendelse og Michel Foucaults teori om biopolitik. Efter hver beskrivelse af teori, vil jeg beskrive, på baggrund af min forforståelse, hvordan jeg mener at teorien hænger sammen med matchmodellen og selvforsørgelse, og hvilke antagelser jeg har på baggrund af disse sammenhænge. Jeg vil beskrive, hvordan jeg ser Honneths teori om anerkendelse komme i spil i forhold til matchningen og den proces der er omkring dette, og jeg vil argumentere for, hvordan jeg mener at Foucaults teori om biopolitik hænger sammen med VK-regeringens tilgang til selvforsørgelse.

I analysen vil jeg forsøge at finde frem til et svar på min problemformulering. Dette vil jeg gøre ved at holde de udtalelser jeg har fået fra interviewpersonerne op i mod de antagelser, som jeg har om matchmodellen og selvforsørgelse. Samtidig vil jeg bringe Axel Honneths teori om anerkendelse og Michel Foucaults teori om biopolitik i spil, i forhold til at få en nærmere forståelse af hvordan matchmodellen bliver brugt som redskab, og hvordan selvforsørgelse er blevet et fokuspunkt i arbejdet med den ledige. Besvarelsen af disse antagelser vil jeg så bruge til at besvare mine underspørgsmål. Derefter vil jeg i en konklusion forsøge at give en fortolkning af den virkelighed, som jeg har fået et billede af i løbet af udarbejdelsen af denne opgave.

Til slut vil jeg så kort komme med en perspektivering på, hvordan vurdering af ledige måske kan gøres på en anden måde.

Mine fordomme og forforståelse

I dette afsnit vil jeg prøve at komme nærmere ind på, hvilke fordomme og forforståelse jeg har til matchmodellen. Dette vil jeg på baggrund af den hermeneutiske indgangsvinkel til opgaven, som jeg har valgt. Det er jo disse fordomme og min forforståelse, som jeg gerne skal bringe i spil i forhold til at komme frem til en fortolkning af min problemstilling.

Jeg er uddannet Socialrådgiver, og har de seneste 8 ½ år arbejdet inden for beskæftigelsesområdet. Da jeg startede var LAB lige blevet indført. Jeg kunne dengang mærke, at det havde givet nogle ændringer i forhold til det arbejde der skulle udføres overfor den ledige. Med tiden blev også matchmodellen indført, hvilket igen gav en ny indgang til det syn vi skulle have, på vores vurdering af den lediges evner til at komme i arbejde eller uddannelse. Denne indgangsvinkel blev så ændret igen, da man skar matchmodellen ned fra 5 til 3 kategorier. Fra at fokuset var om de ledige havde problemer af forskellig sværhedsgrad i forhold til at kunne varetage et arbejde, så skiftede fokuset nu over til om de kunne arbejde eller være i aktivitet. Der er i AMS papirer ikke lagt op til at matchmodellen skal være et egentligt arbejdsredskab for sagsbehandleren (Matchmodel, AMS hjemmeside, pjece, s.10-11). Det er dog ikke den virkelighed som jeg har oplevet, i mit arbejde med den ledige. Fra starten blev arbejdet delt op mellem, hvem der tog sig af de arbejdsmarkedsparate og hvem der tog sig af dem der ikke var det. Dette fortsatte efter ændringen af matchmodellen i 2010, hvor det nu blev delt op til at en afdeling af jobcentret tog sig af match 1 og en anden tog sig af match 2 & 3.

Dette har gjort at megen snak om det arbejde der skal gøres med den ledige, nu tager sit udspring i hvilket match personen har. Snakken starter ikke med hvilke problemstillinger den ledige kan ske at have. Dette bliver først bragt på banen efterfølgende, hvor det er blevet bestemt hvor i jobcentret den ledige skal hjælpes fra. Det er på den led at matchmodellen kan gå ind og bliver et arbejdsredskab for jobcentermedarbejderen, frem for at virke som en måde for at få overblik over den ledige arbejdsstyrke i Danmark.

Når jeg har haft samtaler med borgere, har de nogle gange fortalt om den første samtale med jobcentret. Der har de ikke haft oplevelsen af at blive spurgt eller hørt, om de evt. problemstillinger de måtte have. De har haft oplevelsen af bare at blive matchet 1 og så sendt videre i en aktivitet. Det er sådanne samtaler der har givet mig tanker om, at det var et uskrevet formål med matchmodellen om at få jobcentermedarbejderne til ikke fokusere på den

lediges problemer, men alene at fokusere på at vurdere om den ledige kan arbejde nok til at være selvforsørgende. Denne fokusering mener jeg kan gøre, at en ledig ikke altid bliver behandlet på en ordentlig måde fra starten, og i sidste ende være medvirkende til at den ledige risikerer at få et længere ophold på kontanthjælp end, hvis der var blevet lyttet og spurgt fuldt ind til alle den lediges forhold.

Om interviewpersonerne

I mit valg af empiri målgruppe, har jeg taget udgangspunkt i KL's høringsvar, hvor der blev påpeget en problematik med matchmodellen i forhold til unge under 25 år. De skal kunne arbejde mindre for at blive selvforsørgende, da den ydelse de får fra det offentligt er væsentligt mindre, end andre personer på kontanthjælp. Der kan derfor ske at være en risiko for, at de blive matchet 1, og dermed vurderet til at kunne gå direkte i arbejde, i højere grad end andre kontanthjælpsgrupper. På baggrund af dette har jeg valgt at fokusere på at få fat i unge mellem 18 og 25 år, der er på kontanthjælp og som har været eller er matchet 1.

Jeg har haft kontaktet en række forskellige jobcentre i Københavnsområdet. Flere fik jeg ikke svar fra, og dem der svarede var ofte negative. Dog lykkedes det mig at få adgang til at interviewe professionelle og borgere i 2 jobcentre på den Københavnske vestegn.

Jobcentermedarbejderne, som jeg interviewer, arbejder alle med ledige som er match 1. De 2 fra den ene kommune har de første samtaler med de ledige, inden de visiterer dem videre til en anden aktør. De står så for matchen undervejs i den lediges forløb. Denne match laves enten på baggrund af en samtale med borgeren, eller det bliver kombineret med en udtalelse fra den anden aktør. I den anden kommune er jobcentermedarbejderne dem som står for undervisningen af de ledige. De kan ske at arbejde med den ledige i hele personens ledighedsperiode, dog kun så længe at de vurderer personen til fortsat at være match 1. Ændre de vurderingen så tager en anden person over. Jeg vil i løbet af opgaven benævne disse i hankøn, da 3 ud af 4 af de ansatte, som jeg interviewede, var mænd. De vil i opgaven blive nævnt som interviewperson A1, A2, A3 og A4.

Det lykkedes mig også at få 3 ledige til at deltage som interviewperson til mit speciale. 2 fra det ene jobcenter og 1 fra det andet. Længden på deres ledighed ligger mellem 1 mdr. og 2 år. Alle 3 var eller har været vurderet til at være match 1 og er under 25 år. Den ene er nu vurderet til at være match 2. Ingen af dem har gennemført en uddannelse, men 2 af dem har været startet på en, som de så har afbrudt undervejs. Da 2 ud af de 3 er kvinder, så vil jeg benævne alle 3 ledige

interviewpersoner i hunkøn. Dette for at det ikke er til at se ud af udtalelserne, hvis den mandlige ledige udtaler sig, da jeg har lovet alle interviewpersonerne anonymitet. De vil i opgaven blive nævnt som interviewperson B1, B2 og B3.

Feltstudie undervejs

I forbindelse med empiri indsamlingen blev det muligt for mig at observere forskellige processer, som den ledige skal igennem i starten af sin tid på kontanthjælp. Det har ikke været min hensigt fra starten, at inddrage feltundersøgelser i opgaven. Men da jeg får tilbuddet om at overvære forskellige situationer og tidspunkter i den lediges start i jobcentret, så kan jeg ikke sige nej. Det giver mig dog et større indblik i hvordan jobcentre kan have struktureret sin modtagelse af kontanthjælpsmodtagere, og hvilken form for hjælp de bliver tilbudt.

Jeg har overværet den lediges første samtale ved skranken, hvor man henvender sig for at søge kontanthjælp. Denne samtale sker i et åbent rum, hvor andre ledige sidder og venter på deres tur til at komme frem til skranken og få gennemført deres samtale. Når den ledige kommer frem til skranken, så skal de have udfyldt et papir (se bilag 1), hvor de skal svare på spørgsmål om nogle grundlæggende oplysninger om dem selv. Det er på baggrund af disse svar at det vurderes hvilken match personen er. Oplysninger bliver tastet ind i it-systemer, hvilket det meste af samtalen går med. Derpå får den ledige besked om hvor sagen fremefter vil blive varetaget fra, og bliver oplyst at der vil blive taget kontakt inden for en given periode.

I det første jobcenter skal den unge ledige, som er match 1, møde op til et introforløb, hvor jeg fik lov til at overvære deres første dag. Dette forløb, der varer 6 dage fordelt over 2 uger, skal sikre at kontanthjælpsmodtageren kender reglerne, som personen nu hører ind under. Det drejer sig f.eks. om hvilke forpligtigelser man som kontanthjælpsmodtager har, samt få skrevet et CV og få dette godkendt af jobcentermedarbejderen. Det giver også jobcentermedarbejderen mulighed for at lære den ledige lidt bedre at kende, og derigennem vurdere om de har fået den rette match. Der er dog ikke individuelle samtaler undervejs, men derimod et gruppeforløb. Når dette introforløb er overstået så vil den ledige blive visiteret til en anden aktør, hvor de fremefter skal møde op i aktivitet. Efterfølgende vil de så skulle møde ind til matchsamtaler med en jobcentermedarbejder. I det andet jobcenter bliver de unge match 1'ere visiteret til jobcentrets egen aktivitet. Her fik jeg lov til at overvære den første introduktion af kontanthjælpens muligheder og pligter for den nye

kontanthjælpsmodtager. Derudover blev der informeret om, hvad der vil blive fokuseret på i stedets aktivitet, nemlig søgning mod arbejde og især uddannelse. Derefter blev der afholdt individuelle samtaler med den enkelte ledige. Disse var jeg ikke med til.

Det er svært at spå om ovenstående observationer er generelle for måden man gør det på i jobcentre rundt om i Danmark. Det er op til det enkelte jobcenter, hvordan det vil organisere indsatsen i forhold til at få ledige i arbejde. Der er dog, mellem de to jobcentre jeg besøger, visse lighedspunkter i hvordan arbejdet udføres. F.eks. har begge jobcentre en visitation, hvorfra de ledige får en match og visiteres videre ud til den hjælp, som det vurderes de skal have. De har begge jobcentre en klar fokus på at gøre de ledige unge opmærksom på, at der skal fokuseres på arbejde og uddannelse. Derudover ønsker begge jobcentre hurtigt at få de unge kontanthjælpsmodtagere i gang med en aktivitet, som skal hjælpe dem ud i enten arbejde eller uddannelse. Dette sker med baggrund i Lov om Aktiv Beskæftigelsesindsats. En lov der er baggrund for alle jobcentres arbejde, og derfor det udgangspunkt alle jobcentre har, og det der kan være med til at gøre, at der vil være en del lighedspunkter på tværs af kommunegrænserne.

Alex Honneth og hans teori om anerkendelse

Med baggrund i afhandlingen *Kritik der Macht. Reflexionsstufen einer kritischen*

Gesellschaftstheorie fra 1983, fik Alex Honneth en assistentansættelse på universitet i Frankfurt am Main. Et universitet der er kendt for sin udvikling af Kritisk teori, hvor Jürgen Habermas er en af de teoretikere der har haft stor indflydelse på dens udbredelse. Honneths tilknytning til Kritisk teori blev endnu mere udtalt, da han overtog Habermas' professorat i 1996. I 2001 blev han direktør for Institut für Sozialforschung (Honneth, 2003, indledning). Honneth selv placerer sig inden for socialfilosofien, hvor f.eks. Rousseaus tilgang til emnet åbner op for, at det ikke kun er muligt at undersøge den politiske moralske legitimitet, *men også de livsformer som er afhængige af strukturelle forhindringer og begrænsninger for menneskets selvrealisering* (Honneth, 2003, s.11).

I sin udarbejdelse af sin teori om anerkendelse er der fra Honneth en direkte reference tilbage til G.W.F. Hegels (1770-1831) tidligste skrifter. Hegel lægger vægt på at anerkendelse kun kan ske i en gensidig relation. For selv at opleve at kunne anerkende en anden person, så skal man også anerkendes af denne person. Hegel eksemplificerer dette med forholdet mellem en herre og hans slave. Der kan ikke forekomme gensidig anerkendelse. Dette fordi herren ikke anerkender slaven. Så den anerkendelse en slave kan have i forhold til herren har ikke nogen egentlig værdi, da der ikke er tale om en selvstændig persons anerkendelse. Ved gensidig anerkendelse er der tale om personer som selvstændige individer anerkender hinanden ud fra et selvstændigt synspunkt (Høilund & Juul, 2005, s.23). Ved denne indgang til anerkendelse brød Hegel med tidligere opfattelser om at mennesket er en vilkårlig karakter. Det er netop på baggrund af social interaktion at mennesket kan vise andre, at de opfatter dem som mennesker og derigennem anerkender dem. Der har derfor været en lang kamp for anerkendelse mellem sociale grupper og folkeslag. En anerkendelse der giver en værdighed og frihed. Der er ifølge Hegel, et begær efter anerkendelse fra menneskets side. Denne kamp for anerkendelse har ført os frem til, hvor vi står i dag i det danske samfund. Der er ikke længere slaver og herrer, men derimod et samfund hvor alle anerkendes som et individ med samme rettigheder som alle andre (Juul, 2010, s.167).

Honneth har i sin tilgang til teori om anerkendelse, valgt at skelne mellem 3 slags anerkendelsessfærer. Disse 3 anerkendelsessfærer skal, ifølge Honneth, hver især være opfyldt for at det er muligt at have en hel identitet. Hver anerkendelsessfære skal gennemleves for at det er

muligt for individet, at føle sig som et helt menneske. Hvis en person har opfyldt alle 3 sfærer, så vil han have nået en udvikling, hvor han kan forholde sig til sig selv med selvtillid, selvagtelse og selv værdsættelse, hvilket er vigtigt for at kunne påråbe sig "det gode liv" (Honneth, 2003, s.15).

3 anerkendelsessfærer

De 3 anerkendelsessfærer Honneth vælger at opdele sin teori i er kærligheds-, retslige - og social værdsættelsessfære. Det er disse 3 sfærer Honneth mener, at man skal føle sig anerkendt indenfor, for at have mulighed for "det gode liv".

Kærlighed som anerkendelse

I sin beskrivelse af kærlighed som anerkendelsessfære bruger Honneth, Donald W. Winnicott (1896-1971) som indgang til at beskrive hvordan der skabes kærlighed mellem mor og barn. Winnicotts teori omhandler bindingen mellem mor og barn den første tid efter fødslen, og hvordan der skabes tryghed i relationen. Den handler også om hvordan binding ændrer sig undervejs, men hvor det kan ske i en ramme der gør at barnet ikke føler et tab af kærlighed fra sin moders side. Den tætte relation mellem mor og barn, i barnets første levetid, bliver beskrevet som en symbiotisk relation mellem mor og barn (Honneth, 2006, s.135). Som tiden går, vil barnets og moderens relation blive mere adskilt, hvilket barnet kan se som en løsrivelse fra moderens side. Det er i forbindelse med denne løsrivelse, der for barnet er en opløsning af det symbiotiske forhold til moderen, at det lærer at anerkende en anden persons ret til uafhængighed, men samtidig bevarer selvtilliden omkring at det er elsket (Honneth, 2006, s.143).

Ved at barnet bevarer selvtilliden omkring at det modtager kærlighed, på trods af bruddet af det symbiotiske forhold til moderen, så opbygger det også evnen til at skabe nye nære relationer, da det har fået en selvtillid omkring, at det kan stole på relationen til andre mennesker. Det er blevet anerkendt som det selvstændige individ vha. kærlighed, og opbygger derfor evnen til selv at give kærlighed og derved evnen til at anerkende andre som selvstændige individer (Honneth, 2006, s.143).

Retslig anerkendelse

Denne anden anerkendelsessfære handler om hvilken agtelse man som person har i et retssamfund. Op igennem tiderne har der ikke altid været lighed for alle, i forhold til hvilke rettigheder man har haft i samfundet. Der har været forskellige årsager til at nogle borgere har haft ret til mere end andre. Det har været grunde som fattigdom eller f.eks. pga. ens køn. I starten

af 1900 tallet ændres dette dog og alle får efterhånden samme ret til at deltage i de demokratiske beslutningsprocesser uanset formue eller køn mv. (Honneth, 2006, s.157).

Retsvidenskaben har delt disse rettigheder op i 3 kategorier, så der skelnes mellem liberale frihedsrettigheder, de politiske rettigheder og de sociale rettigheder. Den første kategori handler om den enkeltes persons beskyttelse af ejendom og frihed mod indgreb fra statens side. Den anden kategori er den fælles ret alle har til at være en del af de offentlige beslutningsprocesser. Den tredje kategori omhandler den fælles ret til at modtage basale goder på en fair måde (Honneth, 2006, s.155). Retslig anerkendelse omhandler samfundets evne til at få alle dets borgere til at føle den selvrespekt der er i, at være lige for loven uanset status eller køn. Det gør at vi kan *ranke os som mennesker*, og have en følelse af at være på lige fod med alle andre i samfundet (Honneth, 2006, s.161). Det er, ifølge Honneth, afgørende for ens opfattelse af at være fuldgældigt medlem af retssamfundet, at man anerkendes på lige fod med alle andre. Det giver en selvagtelse, der kun kan realiseres i sin højeste form, når man anerkendes som et *autonomt handlende retssubjekt* (Honneth, 2003, s.16).

Social værdsættelse som anerkendelse

Den tredje anerkendelsessfære er i de grupper, fællesskaber eller samfundslag man befinder sig i. Via ens engagement i fællesskabet modtager den enkelte person anerkendelse for dennes deltagelse. Man skal leve op til værdierne i fællesskabet, hvis det skal lykkes for én at opnå den sociale anseelse der gør, at man er accepteret blandt de persongrupper, som man gerne vil være accepteret af (Honneth, 2006, s.165). Samtidig handler det også om at man skal kunne genkende sig selv i det fællesskab, man ønsker at være en del af, og også bliver anerkendt for de individuelle egenskaber som man bidrager til fællesskabet med. Så det handler om både at kunne bidrage med noget til gruppen, fællesskabet eller samfundets hele, samt at blive anerkendt for ens evner og kvaliteter som man tilføjer til fællesskabet ((Honneth, 2003, s.16).

3 krænkelssfærer

Sideløbende med de 3 anerkendelsessfærer findes der 3 krænkelssfærer der har en direkte sammenhæng med anerkendelsessfærene. Det er via disse krænkelser at en person kan opleve ikke at have "det gode liv", da han vil være udsat for en disrespect mod hans personlige identitet.

Den først krænkelsssfære

Den første krænkelsssfære omhandler fysiske overgreb. Dette er modsætningen til kærlighedsssfæren, og drejer sig f.eks. om voldelige overfald, voldtægt og tortur (Høilund & Juul, 2005, s.27). Disse krænkelsssfærer går ind over en persons fysiske integritet og forulemper personens krop imod personens vilje og vil derigennem virke som en ydmygelse. At dette kan ses som den mest elementære form for nedværdigelse, hænger sammen med at det ikke er den egentlige fysiske smerte der er værst, men derimod at man har været forsvarsløs mod en anden persons angreb eller overgreb, der i sidste ende kan gøre skade på ens evne til at have tillid til andre. Og derigennem har den krænket en persons kærlighedsssfære (Honneth, 2006, s.176).

Den anden krænkelsssfære

Den anden krænkelsssfære er en form for retstab. Det drejer sig om at man ikke føler at have de samme rettigheder som andre personer i samfundet. At man ikke føler sig som fuldgældigt medlem af samfundet og har de samme muligheder som alle andre. Denne krænkelsssfære sker ved at man, på baggrund af ens tilhørsforhold til en bestemt gruppe (etnicitet, social klient, køn, alder m.v.) oplever en fratagelse af rettigheder, hvilket kan give en form for tab af selvrespekt. Det har indflydelse på oplevelsen af ringeagt, alt efter hvor krænkelsssfæren sker fra. Dvs. at hvis krænkelsssfæren sker fra en institution, der indholdsmæssigt har et arbejdsfelt der omhandler rettigheder, der ses som universelle i samfundet, så kan det forstærke følelsen af krænkelsssfære og forøge tabet af selvagtelse (Honneth, 2006, s.178). Krænkelsssfæren der opleves fra institutioner, som f.eks. jobcentre og andre sociale institutioner, handler dog langt fra om at man ikke får de ydelser, som man mener at være berettiget til. Her er der en større tendens til at den egentlige krænkelsssfære sker i den måde man bliver behandlet på af personalet. Så den egentlige retslige krænkelsssfære er nærmere at man føler sig nedværdiget, usynliggjort eller stigmatiseret, end at man oplever ikke at få den hjælp man har krav på (Juul, 2010, s.306).

Den tredje krænkelsssfære

Den tredje krænkelsssfære er en krænkelsssfære af den enkeltes persons levevis eller overbevisning. Krænkelsssfæren består i en fornærmelse eller nedværdigelse, hvilket kan sætte spørgsmålstejn ved om ens levevis er mindreværdig eller mangelfuld. Det er en disrespekt af folks levevis og krænkelsssfærene kan være et udtryk for en holdning om, at den krænkede har en social lavere status som ikke kan anerkendes (Honneth, 2006, s.178). Denne sociale nedvurdering kan sættes som en pendant til de fysiske krænkelsssfærer, da man her øver vold på psyken i stedet for fysikken. En person

der bliver krænket for sin levevis eller overbevisning, bliver ikke værdsat for den som personen er og kan ske at stå tilbage med følelser som skam, indignation og vrede (Høilund & Juul, 2005, s.28).

Anerkendelse, krænkelse og match

På baggrund af min gennemgang af Alex Honneths anerkendelsesteori, vil jeg her prøve at komme frem til, hvordan jeg antager, at anerkendelse og krænkelse kan være en del af matchprocessen. Jeg har tidligere beskrevet hvordan jeg ser matchningen som en proces, hvor der kan indgå det at man føler sig anerkendt eller krænket. I forhold til Honneths teori om anerkendelse, så er det den del der handler om retslig anerkendelse eller krænkelse, som har mit fokus.

Rollefordelingen mellem jobcentermedarbejder og ledig kan man beskrive som en asymmetrisk magtfordeling, hvor jobcentermedarbejderen sidder med den vurderende og beslutningstagende magt, og den ledige er den underkuede klient der ikke har nogen egentlig indflydelse på afgørelsen. Med andre ord kan man mene at jobcentermedarbejderen er tillagt den treenige magt: Den lovgivende, den udøvende og den dømmende. Den lovgivende, ved at jobcentermedarbejderen selv opstiller kriterierne for vurderingen af match, og dermed kriterierne for om den ledige er klar til aktivering. Den udøvende, ved at der følges op på om den ledige møder i aktivering. Og den dømmende ved at rådighedsvurdere, hvilket kan fratage den ledige forsørgelsesgrundlaget (Järvinen, Larsen og Mortensen, 2005, s.42).

Det er i denne kontekst at Honneths anerkendelsesteori skal bringes ind. Når en ledig henvender sig i jobcentret, bliver der med det samme vurderet om han kan arbejde (match 1) eller ej (match 2 & 3). Tilgangen til denne vurdering kan være med til at anerkende eller krænke den ledige. Den anerkendelses- og krænkelssesfære, som jeg vælger at forholde mig til, er den retslige. Inden for den sfære er udgangspunktet den selvrespekt man må føle. Den selvrespekt der ligger i at blive behandlet som en almindelig samfundsborger, på trods af at man pt. er ledig. Dvs. at den ledige f.eks. oplever at blive modtaget på en etisk korrekt måde. At blive modtaget etisk korrekt indebærer at man bliver modtaget med respekt, venlighed og tillid. Dette for at den ledige oplever at træde ind i et konstruktivt samarbejde med jobcentret der bygger på saglighed, værdighed og upartiskhed (Meeuwisse, Swärd & Sunesson, 2007, s.218). Dette kan være grundlaget for at den ledige føler at selvrespekten er intakt i mødet med systemet.

Oplever den ledige derimod at blive mødt på en måde, hvor respekt, venlighed og tillid ikke er en del af mødet, så kan det i stedet give en helt anden følelse. I situationer hvor man ikke bliver

anerkendt for det man kan, og derfor ikke føler at man kan bevare sin selvrespekt, så er det i stedet følelsen af at blive krænket der kan overgå en. I så tilfælde kan det i stedet være følelser som nedværdigelse, usynliggørelse og stigmatisering man vil gå fra mødet med. Disse følelser kan være medvirkende til at man, i stedet for at føle sig hjulpet i at komme ind på arbejdsmarkedet, føler sig stigmatiseret eller stemplet som en der ikke vil i arbejde. Man kan ske at føle sig stemplet som en andenrangsborger, der mere er ledig for at udnytte systemet, frem for at gøre sin pligt og stå til rådighed for arbejdsmarkedet. Denne følelse af at blive stemplet kan have en selvforstærkende effekt. Så i stedet for at prøve og ændre denne stempling, og vise at man er til rådighed for arbejdsmarkedet, så kan man i stedet ske helt at opgive dette og leve op til stemplingen som ledig der ikke vil i arbejde (Meeuwisse & Swärd, 2006, s.152).

Det at føle at man er usynlig for en jobcentermedarbejder, kan være med til at man ikke føler at blive set eller hørt i forhold til det, som man har at bidrage med i løsningen af ens arbejdsløshed. Det kan f.eks. være at man har nogle helbredsmæssige problemer i forhold til at arbejde lige nu, og at disse problemer ikke bliver spurgt ind til eller hørt på, og der derfor ikke bliver snakket om hvordan disse problemer kan blive fjernet. Denne usynlighed kan opfattes som en disrespekt af ens evner eller barrierer. Dette udtrykker G.W.F. Hegel, som det er almindeligt at føre anerkendelsestanken tilbage til via værket *Phänomenologie des Geistes* fra 1807, på følgende måde:

Jegets identitet kan først konstituere sig gennem den gensidige anerkendelse.

Anerkendelsesforholdet er mulighedsbetingelse for selvvirkeligørelse, da jeg kun kan se mig selv i en anden, som ser mig.

Dette kan f.eks. også være hvis den ledige oplever at jobcentermedarbejderen på forhånd ved, hvad der skal til for at personen kommer i arbejde, eller sender personen i en straksaktivering uden hensyntagen til de evt. problemstillinger den ledige må have (Højlund & Juul, 2005, s.30).

For at jobcentermedarbejderen kan møde den ledige på en anerkendende måde, i det asymmetriske magtforhold de mødes i, hvor den ledige skal matches, så skal jobcentermedarbejderen møde den ledige med respekt, venlighed og tillid for at personen bevarer sin selvrespekt. Kan jobcentermedarbejderen leve op til dette vil den ledige ikke opleve en

nedværdigelse eller stigmatisering, men derimod føle sig set og have bevaret sin værdighed, og være mere opsat på at ændre sin situation.

For at gøre mine antagelser mere overskuelige, vil jeg her prøve at liste de væsentligste op i punktform. Det vil senere være disse som jeg vil bruge i min analyse til at komme nærmere, hvordan match og Honneths anerkendelsesteori hænger sammen. Antagelserne er valgt ud fra at de skal underbygge besvarelsen af de underspørgsmål, som har til opgave at besvare den del af problemformuleringen, som hænger sammen med Honneths teori om anerkendelse. Antagelserne er sat op i samme rækkefølge, som de underspørgsmål som de skal besvare.

Antagelser til anerkendelsesteorien

- Hvis man bliver modtaget og matchet etisk korrekt vil man føle at blive modtaget med respekt, venlighed og tillid. I modsatte tilfælde vil man opleve nedværdigelse, usynliggørelse og stigmatisering.
- Det at føle at man er usynlig for en jobcentermedarbejder, kan være med til at man ikke føler at man har noget at bidrage med i løsningen af ens ledighed, og kan ske med tiden at leve op til dette.
- Tilgangen til vurderingen af match kan være med til at anerkende eller krænke den ledige.

Michel Foucault og hans syn på biopolitik.

Biopolitik har op igennem tiden haft mange forskellige udseende. Den har haft indgange der har gjort, at den er blevet betragtet som et racistisk politisk syn, men har senere ændret sig så venstreorienterede har brugt det som argumentation i økologiens tegn.

I begyndelsen af det 20. århundrede fik biopolitik en racistisk farvning, da nationalsocialismen brugte elementer fra biopolitikken til at supplere deres politik. Nemlig det at der var et naturligt hierarki mellem folkeslag og at det var afgjort ud fra arvebiologiske kvaliteter. Biopolitikken afspejlede datidens tanke om, at der var en naturlig forskel på de forskellige racer muligheder og evner. Nationalsocialisterne oversatte dette til at det var nødvendigt at gennemføre en ulig behandling af folkeslag (Lemke, 2009, s. 20).

I midten af 1960'erne opstod der en ny retning for biopolitik. En retning hvor man forholdt sig til om menneskets natur har indflydelse på hvilken politik der bliver ført. At vi har hierarki kunne nu ses som et uundgåeligt resultat, i stedet for at være et socialt fænomen, da mennesket af natur er bestemt til at kæmpe om ressourcerne, og derfor vil magten blive ulige fordelt. Det er også ud fra denne holdning at autoritære regimer ses som mere sandsynlige end demokratiske forfatninger (Lemke, 2009, s. 27).

Denne tilgang til biopolitikken bliver afløst i 70'erne, hvor man går over til at se på livsprocesser i stedet for at fokusere på politikken. Biopolitik begrebet får et mere økologisk fundament og der begynder at blive fokuseret mere på liv og overlevelse ved at man nu fokuserer på f.eks. sult, forurening råstofknaphed m.v. Der er et fokus mod at få de politiske beslutninger til at forholde sig og indretter sig efter de økologiske fornødenheder (Lemke, 2009, s. 33).

Endnu engang bliver biopolitikken vendt i en ny retning, da genteknologien begynder at blive udbredt fra omkring 1973, hvor det lykkes at overføre DNA på tværs af artsgrænser. Der bliver nu mulighed for at gå anderledes til nogle løsningsstrategier, end hvis man kun skulle forholde sig til en økologisk tilgang. Det er nu muligt at ændre miljøet, så det passer bedre til de behov vi som mennesker har. Ved at biopolitikken nu har denne teknikcentrerede indgang, hvor det er muligt at bestemme egenskaber i biologien, så har den biopolitiske diskussion ændret markant karakter siden dens begyndelse (Lemke, 2009, s. 37).

Indgangen til biopolitik ændrer sig endnu engang, da Michel Foucault kommer med sin teori om emnet. Foucault beskriver biopolitik som en magttype, på linje med hans andre teorier, som f.eks.

overvågning og straf. Hvor der tidligere i biopolitikens historie har været fokus på magtens væsen eller de intentioner magthaverne måtte have, så har Foucault mere fokus på hvordan magten udøves, og på hvilke effekter den har på dem der bliver udsat for denne magtform (Lindgren, 2007, s. 334).

Det er en magtform der udøves ved hjælp af reguleringer og kontroller, frem for love og rettigheder. Disse reguleringer og kontroller vil være rettet mod den gruppe i befolkningen, hvor der fra f.eks. statens side er et ønske om en ændring i adfærden (Nilsson, 2008, s.114). Dette kan ifølge Foucault være et meget bredt ønske om ændringer, da den biopolitiske magt, ifølge ham, ikke kun omhandler forhold der har med folks race eller hvordan jorden råstoffer udnyttes, som den tidligere indgang til biopolitik havde fokus på. Foucault har i sin beskrivelse af biopolitik, eller biomagt som han også nævner det, derimod fokus på styringen af de forhold der omgiver det enkelte menneske. Disse forhold er alle en del af menneskers hverdag og kan opfattes som vitale, naturlige, organiske, historiske, økonomiske, psykologiske, biologiske, kulturelle eller sociale. Det er alle forhold der hænger sammen med det at være et levende, arbejdende og socialt menneske (Mitchell, 2008, s.168).

Når Foucault beskriver magt, så er det ikke en evne nogen besidder. Magt omgiver os alle og er nærmere en elementær kraft. Der er et magtforhold i alle relationer, men det er ikke en stationær ting. Magt har en evne til at bevirke, påvirke og forandre og det er disse mekanismer der er i spil, når biomagten bliver brugt (Lindgren, 2007, s. 335).

Ved den biopolitiske tilgang er det vigtigt at få befolkningen til f.eks. at forholde sig til sin krop. At udbrede en forståelse af at det er vigtigt at holde kroppen sund og rask, da du så vil kunne leve og arbejde i længere tid og være mindre syg, hvilket alt sammen er til gavn for samfundet. Så på den led kan den biopolitiske tilgang bruges til at udbrede en norm om at det er mest gavnligt for samfundet, at hver enkelt gør sit til at holde sig rask. Dette gøres uden at lave love og regler om det, men kan gøres ved en generel udbredelse af normen om et godt helbred. Biopolitikken kan dermed bidrage til at normen får større betydning i samfundet på bekostning af det juridiske lovsystem (Nilsson, 2008, s.115).

Biopolitik og det forøgede fokus på selvforsørgelse

Der er min antagelse, at der i arbejdet med de ledige i Danmark er sket en stor udvikling gennem de senere år. I perioden under den seneste VK-regering har der været et stort fokus på, at der skal være færre i offentlig forsørgelse. Et fokus der har handlet om at det bedre skal kunne betale sig at arbejde end at være forsørget af det offentlige. I regeringsgrundlaget for 2001 (VK-regeringen tiltrådte 27 nov. 2001) er der et punkt som hedder *Flere i arbejde*. Der beskrives det at det er vigtigt at få flere folk i arbejde da det er en *betingelse for at sikre fremtidens velfærd*. Dette kan ses som starten på en proces, som for VK-regeringen har handlet om at få det, at være selvforsørgende, til at fremstå som en vital del af det at være til som menneske.

Starten på denne proces kan siges at være sket før VK-regeringens tid, da man ændrede

Bistandsloven om til Lov om Aktiv Socialpolitik (LAS) i 1998. Ændringen var et forsøg på at gå fra at give passiv hjælp til at give hjælp der hang sammen med pligter. Denne ændring er beskrevet som del af en omvæltning fra *Welfare* til *Workfare*. Under den gamle Bistandslov var udgangspunktet, at man skulle afhjælpe folk de problemer, som de måtte have for derefter at fokusere på at få dem i arbejde. Med indførelsen af LAS ændrede dette sig. Nu skulle man være i aktivitet når man modtog kontanthjælp, og der skulle fokuseres på hvilke ressourcer den arbejdsløse havde i forhold til arbejdsmarkedet, frem for at fokusere på begrænsningerne (Juul, 2010, s.325). Det var denne fokus ændring, som VK-regeringen brugte som springbræt til deres videre arbejde med ledigheden i Danmark.

I 2003 vedtager man Lov om Aktiv Beskæftigelsesindsats (LAB). Denne lov udstikker en række retningslinjer for, hvordan arbejdet med den ledige skal udføres. Der er regler for hvor ofte folk skal til samtale, samt hvilken slags aktivitet man kan sendes i på kontanthjælp (LAB kap. 10-12). Den sociale hjælp til ledige uden forsikring var nu gået fra at være en bistand over at være aktiv socialpolitik til nu at være en beskæftigelsesindsats. Dette understreges af daværende beskæftigelsesminister, Claus Hjort Frederiksen i forordet til lovpakken *Flere i arbejde*, hvor han skriver:

Filosofien er, at hver enkelt har ansvaret for sit liv og dermed for sin fremtidige jobsituation. Det betyder ikke, at vi overlader det hele til de ledige selv. Slet ikke. Men vi skal bygge systemerne på et

princip om hjælp til selvhjælp. (...) Vi filer lidt i hjørnerne af kontanthjælpssystemet, så de ledige altid har en tilskyndelse til at tage et arbejde (Juul, 2010, s.332).

Denne retning klargøres yderligere i 2004, hvor matchmodellen indføres. Nu skal det være klart gennemskueligt, hvem der kan være i arbejde eller i aktivitet og hvem der ikke kan noget. Matchmodellen med dens, på det tidspunkt, 5 matchpunkter skulle være med til at tydeliggøre dette. Samme år fremlægger regeringen et principprogram de kalder *Noget for noget*. Dette program har til formål at få at fokus på at belønne dem der gerne vil gøre noget mere for samfundet, og straffe dem der ikke vil, samt hjælpe dem der vil men ikke kan (*Noget for noget*, 2004, s.5).

Med kommunalreformen der træder i kraft pr.1.1.2007 tages det afgørende skridt nu mod at gøre selvforsørgelse til en essentiel del af det at være borger i det danske samfund. Med indførelsen af jobcentrene bliver arbejdet med de ledige skilt væk fra arbejdet med borgere med andre problemer, såsom handicaps, da de hører ind under Lov om Social Service (LSS). Jobcentrene skal ene og alene forholde sig til det beskæftigelsesrettede arbejde og skal overlade det sociale arbejde, der hører ind under LSS, til andre dele af forvaltningen i kommunen. At arbejde nu skal ses som en vigtig del af det gode liv understreges af daværende beskæftigelsesminister, Claus Hjort Frederiksen's tale kort før starten af jobcentrene.

Vi løser beskæftigelsesmæssige og sociale problemer på en gang. Og lad mig lige understrege det: Arbejde er i sig selv en del af løsningen på sociale problemer hos de svageste. (...) Kerneopgaven er at få de ledige i arbejde. Vi skal være efter dem, der ikke vil, og bruge tiden på dem, der ikke kan (Juul, 2010, s.334).

Med denne udtalelse hæver Claus Hjort Frederiksen arbejde op til at være noget større. Han gør det, at arbejde, til at være et redskab til at løse sociale problemer hos de svageste i samfundet. Det er ikke kun de økonomiske og bolig-mæssige problemer, der kan blive løst ved at have sig et arbejde, men sociale problemer i det hele taget. På denne led ophøjer han arbejder til at være en vital del af hverdagen. Han ophøjer det til at være en del af løsningen for de svageste, så de ikke længere er en byrde for samfundet men kan begynde at yde noget til samfundet. Jeg vil mene, at Claus Hjort Frederiksen's ord kan omskrives til, at hvis man har et arbejde, så løser sociale problemer sig selv.

At selvforsørgelse var vigtigt at sætte fokus på for VK-regeringen, understreges med indførelsen af den matchmodel, som jeg har valgt at undersøge. Nu skal sagsbehandleren ikke længere vurdere på om den ledige har problemer ud over ledighed. Nu skal der vurderes på om den ledige kan arbejde nok til at komme ud af den offentlige forsørgelse, og dermed være selvforsørgende. Der skal ikke længere vurderes på om der er nogle sociale problemer, da disse nok, ifølge Claus Hjort Frederiksen, skal løse sig selv når bare man er i arbejde.

Måden VK-regeringen har fået selvforsørgelse til at blive en vital del af løsningen for de svageste ledige, passer ind i hvor Foucault beskriver at biopolitik udføres. En sådan magt bruges ved hjælp af reguleringer og kontroller. VK-regeringen lavet nogle strukturmæssige ændringer, som har banet vejen for at fokuset kunne rettes ind på selvforsørgelse, ved f.eks. indførelse af jobcentre. Kontrollen og reguleringen er kommet i form af den måde man har styret jobcentrene ved hjælp af refusioner for udført match og aktivering, samt registreringen af udført arbejde som den enkelte sagsbehandler skal stå for. Matchmodellen er koblet op til en statsligt styret hjemmeside, som hedder Arbejdsmarkedsportalen. Derfra kan man fra statslig side se om jobcentrene har match borgerne ofte nok (minimum 1 gang hver 3. mdr.). De kommuner som ikke overholder dette får ikke refunderet den udbetalte kontanthjælp jfr. kap. 14 i LAS. På den led har regeringen sikret sig at matchmodellen bliver benyttet. Samme metode bliver brugt i forhold til hvordan der skal arbejdes med den ledige. Vejledning og opkvalificering efter kap. 10 i LAB gives der ikke ekstra refusion for, hvorimod virksomhedspraktik hos privat firmaer giver ekstra refusion af den udbetalte kontanthjælp, hvilket har gjort at jobcentrene fokuserer på at få folk i virksomhedspraktik. Argumentet for denne forskel er at der er større sandsynlighed for at en ledig kommer i arbejde, hvis han har været i virksomhedspraktik, end hvis han har været i vejledning og opkvalificering. Dette gælder også for de unge, selvom der i alle grundlagene for regeringen gennem årene og i principprogrammerne står nævnt, at uddannelse er et fokus for unge.

For at gøre mine antagelse mere overskuelige vil jeg her prøve at liste de væsentligste op i punktform. Det vil senere være disse som jeg vil bruge i min analyse, til at komme nærmere hvordan fokus på selvforsørgelse og Foucaults teori om biopolitik har spillet sammen. På samme måde som de antagelser, som jeg har med udgang i Honneths teori, så vil disse antagelser også blive brugt til at understøtte besvarelsen af underspørgsmålene der hænger sammen med

Foucaults teori. De er på samme måde sat op i den samme rækkefølge, som de underspørgsmål de skal hjælpe med at besvare.

Antagelser til biopolitikken

- Arbejde er i sig selv en del af løsningen på sociale problemer hos de svageste.
- Der bliver fokuseret på hvilke ressourcer den ledige har i forhold til arbejdsmarkedet, frem for på begrænsningerne.
- Der er et fokus på at belønne dem der gerne vil gøre noget mere for samfundet, og straffe dem der ikke vil, samt hjælpe dem der vil men ikke kan.

Analyse

I analysen vil jeg først tage fat i de antagelser, som jeg har opstillet ved at holde min egen fordom og forforståelse op imod enten Honneths anerkendelsesteori eller Foucaults teori om biopolitik. Jeg vil derfor have en delanalyse med fokus på Honneths anerkendelsesteori og en delanalyse med fokus på Foucaults teori om biopolitik. Mine antagelser vil jeg sammenholde med de udsagn, som jeg har fået fra mine interviewpersoner, og analysere nærmere på om mine antagelser, som er på baggrund af teorierne, passer. Efterfølgende vil jeg samle op på analysen og sammenholde det med mine underspørgsmål, og se nærmere på om jeg kan besvare disse. Til sidst vil jeg så samle op på de enkelte delanalyser og samle det hele i en konklusion, hvor jeg vil forsøge at svare på min problemformulering.

Anerkendelse og match

Ifølge Axel Honneth, så er der 3 sfærer i forbindelse med anerkendelse og krænkelse. Det drejer sig om kærligheds-, retslig- og social værdsættelsessfære. Inden for hver af disse sfærer er der både mulighed for anerkendelse og krænkelse, hvilket ifølge Honneth er medvirkende til om man føler at have "det gode liv" eller ej. Den sfære som jeg vælger at forholde mig til i min analyse, er den retslige sfære. Jeg mener at det er indenfor denne sfære at samspillet mellem sociale systemer og borgeren har sin rod, og hvorfra at borgeren enten kan opleve at blive anerkendt som fuldgyldig samfundsborger eller føle sig krænket og set ned på som en andenrangs borger.

1. antagelse

Den første antagelse som jeg vælger at analysere på er antagelsen om, at *hvis man bliver modtaget og matchet etisk korrekt vil man føle at blive modtaget med respekt, venlighed og tillid. I modsatte tilfælde vil man opleve nedværdigelse, usynliggørelse og stigmatisering.* Denne antagelse kommer på baggrund af oplevelser jeg har haft, i arbejdet med unge ledige, som har været til den første samtale med jobcentret. Der har jeg oplevet unge som ikke har følt sig vel modtaget, når de har henvendt sig i jobcentret for at søge om kontanthjælp. Sammenholdes dette med Honneths teori om anerkendelse, så kan dette henledes til at de har følt sig krænket inden for deres retslige sfære. Det drejer sig ikke om at de ikke er blevet bevilliget det, som de mener at være berettiget til, men derimod at de er blevet behandlet som en slags andenrangs borger, på grund af deres søgning om kontanthjælp.

Interviewperson B2 beskriver følelsen af mødet med jobcentret på følgende måde, da jeg bad hende sætte 2 ord på det.

B2: Jeg snakkede med en pige eller en kvinde der ikke var særlig rar, så jeg ser hende som meget uvenlig, og disrespekt fordi jeg synes ikke rigtig der var nogen respekt om min situation.

Denne følelse, som B2 beskriver, tyder på at hun ikke er blevet mødt på en etisk korrekt måde. Hun har haft oplevelsen af at være i en nedværdigende situation. Dette følge hun op med udtalelsen om at:

B2: Ja, det var ikke særligt rart. Slet ikke når det var første gang og man i forvejen følte at, puha, det hele var rigtigt rigtigt trist og rigtigt pinligt. Det var ikke særligt rart at jeg skulle være her i forvejen. Og så bliver man mødt af en der ikke er særlig glad og forstående overfor én. Så bliver man sådan lidt, ååhhh, skal jeg virkelig være her et halvt år.

B2 forklarer her at hun i forvejen følte det som ubehageligt at skulle søge om kontanthjælp. Denne følelse blev så forstærket af mødet med jobcentermedarbejderen, ved den manglende respekt i mødet med B2. B2 går hen og får en følelse af nedtrykthed, i forhold til om det er denne indstilling hun skal udsættes for den næste lange tid. En tid hun virker til næsten ikke at kunne overskue. Hun giver udtryk for, at hun ikke selv er stolt over at stå i den situation, som hun gør, men er dog klar over at hun kunne være blevet modtaget på en bedre måde, hvor der var blevet vist mere respekt for hende.

B3 beskriver på samme måde sin oplevelse af at søge kontanthjælp som nedværdigende. Her er det ikke så meget mødet med jobcentret der refereres til, men derimod det at være på kontanthjælp, som B2 jo også havde det svært med.

B3: Altså, nedværdigt bunder sådan mere i at jeg synes det er ynkeligt at være på kontanthjælp.

For både B2 og B3 er det at være på kontanthjælp meget ubehageligt. De bruger ord som *pinligt* og *ynkeligt* om det at være på kontanthjælp. Når man har en sådan følelse om en ting, så kan oplevelsen af at blive behandlet uetisk korrekt være med til at gøre, at føler sig magtesløs. En magtesløshed som B3 har oplevet og som har fået en reaktion frem i hende.

B3: *Jamen det er bare når man ringer til dem, eller når man har dem i røret f.eks. Så er de vildt ubehøvede og snæversynede, eller hvad man kalder det. De kan ikke rigtig se det fra ens egen side. Det er først når man kommer op til dem for tredje gang og banker i bordet og siger "nu kan der kraftedeme være nok. Nu finder jeg mig ikke i det mere", så åbner de øjnene og så kan de godt se ens synsvinkel.*

Denne følelse som B3 er giver udtryk for en afmagt. Om det drejer sig om matchning eller hvad der præcis er baggrund for afmagten, kom hun ikke nærmere ind på. Jeg vil dog mene at det er et udtryk for at den samlede behandling af B3, fra jobcentrets side, ikke har været på en anerkendende måde. Det har derimod været en krænkende oplevelse i forhold til B3's retslige sfære.

B1 derimod har en anderledes oplevelse af jobcentret. Det er en oplevelse der mere tyder på en oplevelse af at blive opfattet som en ligeværdig person, og på en måde der mere lever op til de kriterier, som der kan stilles op omkring en etisk korrekt behandling. Hun har på helt anderledes vis end B2 og B3 følt sig vel modtaget, og er på den baggrund meget mere positiv. På mit spørgsmål til hendes første oplevelser med jobcentret var

B1: *Der i hvert fald at jeg var synlig og der var i hvert fald tillid. Man blev lyttet til.*

Hun har oplevet at blive behandlet som en ligeværdig person og ikke som en andenrangs borger. Der har fra hendes side ikke været oplevelsen af at blive overset, men tværtimod har hun følt sig taget imod på bedste vis.

Både B1 og B2 er matchet til at være en 1'er. De er begge enige i at de er match 1. B3 har tidligere være matchet 1, men er efter 2 år på kontanthjælp blevet matchet til en 2'er. En beslutning hun selv er enig i, da det ikke længere gav mening for hende, at være klar til at kunne arbejde. På mit spørgsmål til hvad hun vurderer sig til at være lige nu, svarer hun:

B3: *Så er jeg match 2, fordi jeg har sådan noget psykolog noget der kommer her i løbet af denne måned her.*

Der er fra ingen af de 3 interviewpersoner, en egentlig uenighed over den match de er vurderet til at være. Men 2 af dem har oplevet ikke at blive behandlet etisk korrekt. Det har givet dem oplevelser som f.eks. ikke at blive respekteret og føle hele situationen som nedværdigende og

uvenlig. Dette hænger meget godt sammen med Honneths teori, hvor man vil have sådanne følelser, hvis man ikke har oplevet en etisk korrekt behandling. Samtidig har B1 haft oplevelsen af at blive modtaget med tillid og synlighed og har ifølge Honneth oplevet en behandling der kan karakteriseres som etisk korrekt. Men da de alle er enige i den match de blevet vurderet til at være, så vil jeg mene, at man både kan opleve en etisk og uetisk korrekt behandling men stadig føle at man bliver matchet korrekt.

2. antagelse

Den anden antagelse omhandler konsekvens af synlighed i forhold til jobcentermedarbejderen.

Min antagelse er, at *det at føle at man er usynlighed i forhold til jobcentermedarbejderen, kan være med til at man ikke føler at have noget at bidrage med i løsningen af ens ledighed, og kan ske med tiden at leve op til dette*. Denne antagelse kommer på baggrund af den stigmatisering, som en person kan ske at opleve, ved at føle sig krænket i mødet med en jobcentermedarbejder. Ifølge Honneth så kan det, at blive krænket bla. medføre, at man føler sig stigmatiseret. Man kan f.eks. føle sig stigmatiseret i forhold til, at man er på kontanthjælp, fordi folk tror at man ikke gider arbejde eller at man foretager ufornuftige valg i forhold til at stoppe et uddannelsesforløb. Føler man sig udsat for stigmatisering, så kan man ske med tiden at leve op til den. Dette kan interviewperson B3 godt sætte sig ind i. Hun føler nu at have meget svært ved at komme ud af kontanthjælpen igen og med tiden gået fra at være en match 1 til at være match 2.

B3: Jeg føler at kommunen har sådan et eller andet jerngreb om en, når man endelig er på kontanthjælp. Det er meget svært at komme ud og finde job(..) Jo længere tid man er på kontanthjælpen, jo sværere bliver det at komme tilbage på arbejdsmarkedet.

For B3 føles det næsten som om, at hun bliver holdt fast i kontanthjælpen af kommunen. Og hun er klar over at det ikke bliver bedre med tiden, hvis hun fortsætter med at være på kontanthjælp. Faktisk har hun følelsen af, at det er den megen ensidige fokusering på at få folk til at søge mod arbejde eller uddannelse, der har indflydelse på denne stigmatisering. At det er medvirkende til stigmatiseringen, at alle på kontanthjælpen bliver behandlet på samme måde, uden en egentlig hensyntagen til hvad den enkelte har brug for.

B3: Altså, hvis de slap noget af grebet om at folk skal have et arbejde eller en uddannelse og begyndte at fokusere lidt mere på den individuelle person, så tror jeg der vil ske drastiske

ændringer med både unge såvel som gamle, eller hvad man kalder dem. Det motiverer lidt mere hvis kommunen også tænker, ok han er ikke bare et tal i papirerne, han er rent faktisk en person.

B3 føler sig ikke synlig i processen med at komme ud af ledigheden. Hun føler sig som et nummer, frem for som et menneske, og hun har en klar fornemmelse af at det har indflydelse på hendes og andres evne til at komme ud af kontanthjælpen. Hun mener, at det vil motivere mere at man bliver set på som individuel person, end at man fra start får sat et klart mål som man ikke selv bestemmer. En holdning jeg vil mene hænger meget godt sammen med Honneths anerkendelsesteori. Hvis borgeren føler sig set og hørt i processen, i stedet for at blive behandlet lige som alle andre, så vil det motivere den enkelte til at yde sit bedste til at komme videre.

B1, der havde en positiv startoplevelse med jobcentret, føler sig synlig i arbejdet med at komme ud af ledigheden. Hun svarer klart, ja, til at de positive oplevelser, hjælper hende til at komme ud af ledigheden, da jeg spørger hende om dette, og uddyber det med følgende:

B1: De var der bare med det samme. Lige så snart man træder ind ad døren, så er de der. (...) de er der altid når man har brug for en. Man spørger og man bliver ikke overset. Selvom vi er rigtig mange derinde, man bliver stadig ikke overset.

Hun ved at hun bliver set og hørt af de ansatte, og det selvom der er mange andre, som de også skal hjælpe. Denne synlighed kan ifølge Honneth være med til, at B1 føler sin retslige sfære anerkendt, og kan derfor bidrage til at hun er nærmere oplevelsen af "det gode liv".

B2 har også oplevelsen af, at den behandling som hun får fra jobcentermedarbejderen, har indflydelse på hendes evne til at komme ud af kontanthjælpen. Hun bliver nærmest skræmt ved tanken om, hvad der var sket hvis hun ikke var blevet aktiveret i en anden del af jobcentret, men skulle være blevet hvor hun først mødte ind. Dette kommer frem da jeg spørger hende til, om de første oplevelser, som hun havde, ville have indflydelse på hendes evne til at komme ud af kontanthjælpen.

B2: Jamen, jeg er faktisk bange for at det havde taget længere tid for mig. Fordi jeg tror jeg var blevet mere og mere nedtrykt også ville jeg få det sådan lidt, åh der er også bare noget møg. For jeg droppede ud af HF fordi jeg fik en depression, så jeg ville i forvejen føle, ej nu bliver det hele sgu for surt igen.

Der er i B2's udtalelse næsten en frygt for, at hendes depression, som hun blev nødt til at droppe ud af HF pga., vil vende tilbage. En mulig konsekvens som hun ser, som et udslag af hendes egen reaktion på at skulle være et sted, hvor hun ikke føler sig vel modtaget eller behandlet. Hun ville på den led leve op til en forestilling om, at hun ikke kan bidrage til, at hun kommer ud af kontanthjælpen. I stedet for at komme videre, så ville hun nærmere ende i en situation, hvor hun er længere væk fra arbejdsmarkedet, end da hun meldte sig ledig.

Jeg har delvist fået bekræftet min anden antagelse. B1 er overbevist om at den gode behandling hun har fået, er medvirkende til at hun kommer ud af kontanthjælpen. Hun har følt sig set af jobcentermedarbejderne, og følt at de har været der for alle, selvom der har været mange i aktiviteten. B2 og B3 derimod har haft en helt anderledes oplevelse. De er begge overbevist om, at den måde man fra jobcentrets side behandler dem, kan være medvirkende til at de er længere tid på kontanthjælp. For B2 handler det om at hun føler en tidligere depression vil vende tilbage, så man kan ikke helt sige, at hun vil leve op til ikke at have noget at bidrage med i løsningen af hendes arbejdsløshed. Derimod kan hun ske at blive sygeliggjort af oplevelserne fra jobcentret. B3 er overbevist om at er individuel behandling, vil fremme folks motivation til at komme ud af ledigheden. Hun har ikke oplevet sig behandlet ud fra det, som hun havde brug for, men derimod blevet behandlet som alle andre. Det er dermed vigtigt for B3 at være synlig i forhold til jobcentermedarbejderen med de behov man har, for bedre at kunne blive motiveret til at komme ud af ledigheden. For hende handler det ikke om, ikke at kunne bidrage til løsning af egen ledighed, men derimod om lysten og motivationen til at gøre noget. En lyst og motivation som hun har følt sig frataget.

3. antagelse

Den tredje og sidste antagelse jeg har, med baggrund i Honneths anerkendelsesteori er, at *tilgangen til vurderingen af match kan være med til at anerkende eller krænke den ledige*. Her er det tilgangen fra jobcentermedarbejderen der er afgørende for, hvordan det bliver opfattet af den ledige. Ud fra en etisk korrekt tilgang, så er det væsentligt at tage fat i ting som den ledige også ser som væsentlige at tage fat i. Derfor er det vigtigt at der er et samarbejde omkring matchningen. Et samarbejde som jobcentermedarbejderen mest kan lægge op til, da det jo er denne der er styrende for samtalens forløb.

Interviewpersonen A3 har også en opfattelse af, at den ledige skal være med i processen omkring

matchningen. Dette ved at lade de oplysninger, som ligger til grund for matchningen, skal være tilgængelig for den ledige. Når den ledige ved hvad der er skrevet om hende, så er det lettere at tage eventuelle uenigheder op.

A3: Jamen, der skal ikke være noget hemmeligt i hvad jeg gør. Jeg fortæller også hvad jeg skriver. Jeg gør sgu ikke noget hemmeligt, og hvis der er noget der er meget kontroversielt, jamen så trækker jeg dem ind og fortæller, hvorfor jeg i grunden gør det, og hvad det er jeg ikke synes er rigtigt, eller hvad jeg synes er rigtigt, eller hvad jeg synes er et problem, fordi det der med at gå og skjule noget, det har jeg rigtig dårlige erfaringer med, så selvfølgelig får de at vide hvad match de er.

Han gør opmærksom på tidligere erfaringer, der ikke har været gode, i forhold til det med at skjule hvad man har skrevet. Dette kan ske at have været en borger, der har følt sig krænkede på sin retslige sfære. A3 er i hvert fald opmærksom på, at den ledige skal involveres i det hele. Det vil jeg mene kan karakteriseres som at behandle den ledige med respekt og saglighed, hvilket hænger sammen med Honneths anerkendelsesteori. De kriterier A3 lægger til grund for sin matchvurdering, og som han inddrager de ledige i, er af en mere diffus karakter.

A3: Altså, er der andre problemer end bare ledighed. Det er det jeg fokuserer på. Er der andre problemer der som begrænser det her 3 måneders perspektiv. Altså kan man se Peter er ude om 3 måneder, fordi han ikke har nogen, det kan godt ske der er lidt barrierer eller lidt fnidder, det vil der sgu altid være, ellers var de vel ikke på kontanthjælp, men er det så overskyggende så jeg siger, ej det kan jeg ikke nå inden for 3 måneder, jamen så matcher vi dem om til 2.(...) altså de kan sagtens komme ud selvom de ikke er gode til at læse eller skrive eller er ordblinde, eller hvad det nu er, det er jo ikke det der ligger til grund for det.

A3 kommer ikke ind på, hvad han præcis anser som de kriterier han fokuserer på, for at vurdere om en ledig kan blive selvforsørgende inden for 3 måneder. Han ser ikke problemer med læsning eller skrivning samt ordblindhed, som problemer der kan stå i vejen for selvforsørgelse, men han kommer ikke nærmere ind på hvad der så gør. Han vælger at kalde det problemer ud over ledighed, men kommer ikke nærmere ind på hvad disse problemer kan være.

A1 bliver mere specifik på hvilke kriterier, som han anser for vigtige i vurderingen af match. Her er det i første omgang historikken der er afgørende hvilken match den ledige bliver vurderet til.

A1: Øh, vedkommendes historik. Vi kan jo gå ind og se at der kan være en lang juleguirlande af tidligere kontanthjælpsforsørgelser og ommatchninger. Altså der kan være et mønster som gør at der er sandsynligt at vedkommende nok ikke heller denne her gang vil være i stand til det, hvis man kan se det er noget der har kørt tilbage fra 2007. Så historik for det første. Så er der jo også rigtig meget i den proces hvor vi taler med dem ude i slusen og screener dem, der tit afslører om de har nogle ambitioner og noget motivation selv.

En ny ledig vil på baggrund af dette, som udgangspunkt, blive matchet 1, da de jo ikke har nogen historie i jobcentret at tage hensyn til. Dette ligger meget godt i tråd med det udgangspunkt som AMS har lagt for matchningen. Det skal i denne sammenhæng pointeres, at A1 møder den ledige efter at denne har været omkring Skranken, hvor den ledige har haft mulighed for at skrive evt. helbredsmæssige problemstillinger ned på det visitationspapir, som de har der (bilag 1). Den ledige gives mulighed for i første omgang at skrive hvilke problemstillinger, den ledige selv mener at have, dernæst vil det være tidligere tid på kontanthjælp der er afgørende, og til sidst den seneste periode som ledig, der er afgørende for hvilken match jobcentermedarbejderen vurderer den ledige til at være. Jeg vil dog mene, at den ledige skal være klar over denne proces, for at kunne give den rette input til matchningen, samt at der skal være en tillid fra jobcentermedarbejderens side om, at den ledige godt kan håndtere at vide hvilken match hun er. En tillid, som er en del af Honneths teori, til at den ledige ikke vil agere dårligere, for at få en anderledes hjælp. Fra A1 side er udgangspunktet at de ledige godt ved, at de er match 1. Dette kommer han omkring, da jeg spørger til, om han fortæller de ledige hvilken match de er.

A1: Nej, fordi det er jo givet, kan man sige, i udgangspunktet. Det er jo først i det fald at nogen viser sig ikke og passe ind i det der skal til, at de evt. vil blive matchet om. Og det vil jo så typisk være til Ungehuset, f.eks. nogle af dem vi har haft som simpelthen ikke kommer nogen vegne, som har brug for en mere håndholdt tilgang.

Det vurderes her først aktuelt at fortælle en match, når den ledige matches om til 2 eller 3, da det har konsekvens for hvorfra deres sag skal være fremefter. Dette valg tager han, selvom han ikke er sikker på, om de ledige er klar over deres match. Så det kan ses som et bevist fravalg af at fortælle dem, at de er match 1 fra A1's side. A3 derimod vælger at gøre den ledige opmærksom på hvilken

match hun er. Dette gør han for at forberede den ledige på, hvilke forventninger den ledige kan have til at få af hjælp, og for at hun ved hvilke slags forventninger der er til hende.

A3: Det er at jeg synes, når man kategoriserer mennesker... altså, en kategori er jo ikke noget vi er, det er jo noget vi gør. Og igen, min erfaring herved er at jo mere gennemsigtige tingene er, jo bedre forløb får vi med borgeren. Det giver jo ikke nogen værdi for borgeren om de er match 1 eller 2 som tal, men det giver måske en værdi i forhold til at vide hvilket forløb skal jeg deltage i eller hvad er planen eller hvor meget pres er der på.

A3 vælger at forholde sig til, at den ledige ikke bare er ligeglad med hvilken match hun er. Han er godt klar over at det ikke ændrer noget for den ledige at vide matchen. Han forholder sig derimod til at den ledige sikkert gerne vil forberede sig på, hvad det er for ting hun kan ske at blive udsat for, og hvilke krav der vil blive stillet i løbet af tiden på kontanthjælp. Derudover har han en ide om at de ledige gerne vil vide at de er blevet kategoriseret, ikke fordi at det ændrer noget ved dem, men fordi han mener at det kan give et bedre forløb med den ledige. Jeg vil mene, at A3's tilgang er anerkendende i forhold til den ledige. Det kan fortolkes til at han gør det i respekt for den ledige, og for at de får en værdig start på deres tid som ledig. De kriterier han bruger til at vurdere de lediges match, vil jeg mene er meget saglige. Han tager udgangspunkt i deres historik og deres tidligere erfaring af erhvervsmæssig og uddannelsesmæssig art, hvilket jeg vil mene er relevant, ud over deres helbred, i forhold til at vurdere om en ledig kan arbejde.

A3: Jeg kigger på, hvad de fortæller mig omkring deres tidligere arbejde og uddannelse. Hvordan man er gået i skolen. Har der været meget frafald eller har det været godt. Har det været dårlige karakter eller har det været gode. Og hvad er deres oplevelse af det. Så der får jeg sådan en information. Så hører jeg omkring deres arbejdsmæssige baggrund, altså, måske er der en der har været ansat 3 måneder og er 24 år. Han har kun været ansat i 3 måneder gennem sin far, ikk. Så har vi også en situation der, hvor jeg også tager det med i min bedømmelse. Jeg kigger også på om der er noget misbrug. Og så spørger jeg dem jo oftest, hvad er planen, hvad skal du. Og der synes jeg også meget omkring mål eller manglende mål også giver noget. Så både fortid og nutid og fremtid vil jeg gerne vide noget om i forhold til at kunne matche dem.

Jeg vil mene, at A3 her kommer med en saglig og værdig tilgang til at vurdere match. Han kommer omkring deres fortid, nutid og fremtid og bruger disse oplysninger til at vurdere, om den unge

ledige er i stand til at arbejde inden for de næste 3 måneder. En metode jeg vil mene er anerkendende i forhold til den lediges situation, som for nogens vedkomne kan være en meget nedværdigende situation, som interviewperson B2 har fortalt mig. A2 derimod har en noget anden tilgang til matchningen. For ham drejer det mere om at stille de ledige til regnskab for deres handlinger. Han får oplysninger om deres evner og hvordan de lever op til de krav der stilles, når man er på kontanthjælp. Det er disse oplysninger som han bruger til at lave matchningen.

A2: Altså, vi har en løbende opfølgning med dem, vi får også tilbagemeldinger der hvor de er for hvordan det går, hvis det ikke går godt eller de er for usamarbejdsvillige eller så videre... Og så tager vi dem selvfølgelig ind til en samtale her, og snakker lidt med dem om, hvad er det der er galt. Og nogle gange er det en decideret skideballe simpelthen. Vi tager dem ind og så får de en over nakken og får besked på, at nu skal de altså tage sig sammen.

Ovenstående udtalelse kommer da jeg spørger A2 til hvordan matchningen foregår. Han har en tilgang der kan anses for nedværdigende for den ledige. At have en indgangsvinkel hvor "skideballe" og "en over nakken" er udgangspunktet, er det svært at se hvordan respekt, venlighed og tillid kan indgå. Derimod er det nok mere en nedværdigende oplevelse for den ledige, at skulle ind til et møde med en sådan dagsorden. Han tager dog også fat i at der snakkes om hvordan tingene går, hvor der bliver vendt hvad der er grunden til et evt. fravær. Da jeg spørger A2 ind til, om de ikke snakker med de unge om eventuelle sociale problemstillinger, svarer han:

A2: Jo jo, jo jo, det gør jeg. Det er klart. Hvis jeg føler det problem de har, er så stort, så de har en kæmpe hindring for i det hele taget at komme i gang. Men der kan godt gå tid før de kommer der til. Nogen kan vi meget meget hurtigt spotte, men de unge er jo rigtig gode til og skjule de problemer de har.

A2 gør her opmærksom på, at han godt er klar over at der kan være gode grunde til det evt. fravær, som nogle af kontanthjælpsmodtagerne har. Han mener dog, at de unge skjuler disse problemer. Jeg tror nærmere at det kan have en sammenhæng med den nedværdigende tilgang, som han har til samtalen med skideballe og en over nakken, der kan være grunden til at den unge vælger ikke at sige noget. Dette da der ikke er den tillid i rummet som gør, at de får lyst til at fortælle om deres problemer.

Jeg vil på baggrund af ovenstående mene, at hvilken tilgang man har til at match, kan have stor indflydelse på, om en ledig føler sig krænket eller anerkendt. Dette på trods af at selve matchningen ifølge AMS kun drejer sig om at få 2 spørgsmål besvaret. Nemlig om man kan arbejde eller om man kan være i en aktivitet. Tilgangen til hvordan man vælger at få besvaret disse spørgsmål, eller hvilke kriterier man lægger til grund for besvarelsen, kan være vidt forskellig og blive udført på forskellige måder. Det kan gøres på en anerkendende måde, hvor der med fuld åbenhed bliver sat fokus på fortid, nutid og fremtid, og bliver gjort på en saglig og værdig måde overfor den ledige. Det kan også have en krænkende tilgang, hvor den ledige bliver udsat for en nedværdigende tilgang, hvor det egentlige fokus er diffust og hvor der ikke bliver snakket åbent om hvad oplysningerne skal bruges til.

Opsummering af antagelser i forhold til anerkendelse og match

Jeg har i dette afsnit set nærmere på mine antagelser, som jeg har på baggrund af egen forforståelse sammenholdt med Honneths anerkendelsesteori, og holdt dem op imod de interviews, som jeg har lavet med jobcentermedarbejdere og unge kontanthjælpsmodtagere. Dette har været for enten at afvise eller bevise mine antagelser.

Den første antagelse handler om, at hvis man bliver modtaget og matchet etisk korrekt, så vil man føle at man bliver modtaget med respekt, venlighed og tillid. I modsatte tilfælde vil man opleve nedværdigelse, usynliggørelse og stigmatisering. Denne antagelse har jeg på baggrund af den retslige sfære indenfor Honneths anerkendelsesteori, hvor en etisk korrekt behandling af en ledig gerne skulle gøre, at hun føler sig behandlet som en almindelig samfundsborger. Oplever den ledige derimod at blive krænket, så vil det gå ud over selvrespekten.

Ud fra de interviews, som jeg har foretaget med ledige, så bliver min antagelse bekræftet. 2 af de interviewede har oplevet en modtagelse, fra jobcentrets side, hvor de har en følelse af at være krænket. De nævner at de har oplevet en disrespekt og i det hele taget følt situationen nedværdigende og uvenlig. Følelser der hænger meget godt sammen med krænkelser der er sket inden for den retslige sfære i Honneths anerkendelsesteori. Den tredje interviewperson har oplevet at blive modtaget med tillid og synlighed, så hun har haft en anerkendende oplevelse i forhold til hendes retslige sfære. De er dog alle tre enige i den match, som de er blevet vurderet til at være, så det er muligt at opleve både en etisk og uetisk korrekt behandling, og alligevel føle at man er matchet rigtigt.

Den næste antagelse som jeg har valgt at analysere på er, om det at føle at man er usynlig for en jobcentermedarbejder, kan være med til at man ikke føler at man har noget at bidrage med i løsningen af ens arbejdsløshed, og man kan ske med tiden at leve op til dette. Denne antagelse har jeg på grund af den oplevelse, man kan have af at føle sig krænket i matchprocessen. Den ledige kan ske at føle en stigmatisering, som kan være en følelse af at man er på kontanthjælp fordi man ikke gider arbejde. Oplevelsen af en sådan stigmatisering kan ske med tiden at gøre, at man selv tror på den baggrunden for stigmatisering, og man går hen og lever op til den.

Denne antagelse får jeg bekræftet at de ledige, som jeg har talt med. Den ene har en klar oplevelse af at føle sig synlig i processen. Hun har følt at få hjælp, når hun har haft brug for det, på trods af at der er mange andre der også skal have hjælp. Hun er helt sikker på at, den hjælp hun får fra jobcentret, er med til at bringe hende ud af ledigheden. De 2 andre er derimod overbevist om, at oplevelserne med jobcentret er med til at forlænge deres tid på kontanthjælp. Den ene havde en oplevelse af bare at være et nummer i rækken, og ikke få en individuel behandling men derimod at blive behandlet som alle andre. Den oplevelse gjorde at hun følte at lysten og motivationen, til at komme ud af ledigheden blev frataget hende. Den anden oplevede en frygt for at ende tilbage i den depression, der var årsagen til at hun stoppede sit studie og søgte kontanthjælp. Så fra hendes side var der frygt for en reel sygeliggørelse på baggrund af oplevelserne fra jobcentrets side.

Den sidste antagelse jeg har inden for Honneths anerkendelsesteori er, at tilgangen til vurderingen af match kan være med til at anerkende eller krænke den arbejdsløse. Selvom matchningen ifølge AMS kun handler om at få besvaret 2 spørgsmål, så har jeg denne antagelse, da jeg tror at der er en forskellig tilgang til matchprocessen, og at denne forskellighed kan have indflydelse på om en ledig føler sig anerkendt eller krænket. For at belyse denne antagelse har jeg valgt at tage fat i jobcentermedarbejderens tilgang til matchningen, da det er dem der sætter udgangspunktet for matchprocessen.

Jeg får bekræftet at der er meget forskellig tilgang til, hvordan man håndterer matchprocessen. Det er også forskelligt hvilke kriterier, som den enkelte jobcentermedarbejder fokuserer på, for at kunne vurdere om en ledig er i stand til at blive selvforsørgende inden for 3 måneder. Processen kan gøres på en anerkendende måde med fuld åbenhed, hvor der er fokus på fortid, nutid og fremtid. Det kan dog også gøres med en krænkende tilgang, hvor den ledige bliver nedværdiget

eller hvor det egentligt er diffust hvilke kriterier der bliver lagt til grund for vurderingen. Så på trods af tilgangen med kun 2 spørgsmål der skal besvares, så er der en mulighed for at lave en meget forskellig tilgang til vurderingen, og derfor kan der være både anerkendende og krænkende tilgange til matchprocessen.

Biopolitik og selvforsørgelse

Da Michel Foucault kommer med sin teori om biopolitik, beskriver han det som en magttype. Han har fokus på hvordan magten udøves, og hvilke effekter den har på dem der bliver udsat for den. Magten udøves ved hjælp af reguleringer og kontroller, og disse vil være rettet mod den gruppe i befolkningen, hvor der er et ønske om ændring i adfærden. En adfærd der hænger sammen med det at være et levende, arbejdende og socialt menneske. Denne biopolitik har jeg brugt til at belyse, hvordan VK-regeringen har gjort det at være selvforsørgende til at være en vital del af det at være et menneske i dagens samfund.

1. antagelse

Den første antagelse jeg har, i forhold til at sammenholde Foucaults biopolitik, og VK-regeringens fokus på selvforsørgelse, er at *arbejde i sig selv er en del af løsningen på de sociale problemer hos de svageste*. Denne antagelse har jeg på baggrund af, tidligere Beskæftigelsesminister Claus Hjort Frederiksen's tale kort før åbningen af jobcentrene. Der lagde han vægt på, at jobcentrets opgave er at få folk i arbejde, og overlade det sociale arbejde til andre dele af forvaltningen. Dette for at få fokus rettet helt mod at få ledige i arbejde, da dette både løser beskæftigelsesmæssige og sociale problemer på én gang, udtalte han.

Da jeg spørger A4 ind til vigtighed af selvforsørgelse i forhold til løsning af sociale problemstillinger, så er han enig i at det har stor betydning. Da han arbejder med unge mellem 18 og 25 år, så er uddannelse også en del af løsningen, ikke kun arbejde.

A4: Det ser jeg som vigtigt. Der er ingen tvivl om at i en uddannelse har du også en mulighed for at danne netværk, og det er også noget med at være i gang og hvilken selvtillid har du. Vi har en del der synes det er pinligt at være på kontanthjælp. Så for de flestes vedkomne der vil det at være i gang give et andet selvbillede. Og mange af dem har prøvet at være i gang før. Der har selvfølgelig været nogle forskellige obstruktioner der gør at de så ikke er det, men dem der har prøvet at være i gang ved også godt, at de var mere motiveret generelt for at opnå ting i deres liv i de perioder de var i gang. Så jeg synes at det er enormt vigtigt at der er mål. Men om de skal være det ene eller

det andet eller det tredje, det er jo ikke det vigtige, men jeg synes det er enormt vigtigt at de kommer i gang med en uddannelse.

Han er sikker på at det at være i gang med uddannelse eller arbejde, vil være med til at give den unge ledige et bedre selvbillede. Et selvbillede der kan være med til at give den unge selvtillid omkring egne evner. Han har oplevelsen af, at unge der har prøvet noget før ved hvad det vil give at være i gang med et arbejde eller en uddannelse. De kan, ifølge A4, godt mærke forskel på motivationen i forhold til at får gjort ting, fra de var i gang med noget, til det at de nu er ledige. For A4 er det vigtigt at der er et mål, for den ledige. Et mål som de gerne vil arbejde sig hen ad imod. Det er ikke så vigtigt for A4, hvad målet præcist er, bare der er et mål. For A4 hersker der ingen tvivl om at det er meget vigtigt at være i selvforsørgelse, da det giver motivation til at få gjort ting i hverdagen, og det giver selvværd at være i gang. Dette er A1 meget enig med A4 i. Han vurderer også at selvforsørgelse giver overskud til at få gjort ting, og at det har stor indflydelse på en persons selvværd.

A1: Jeg tror det er alfa og omega, fordi det er jo tit sådan at overskud avler overskud og det er også noget med at få nogle succesoplevelser. Altså man kan sige det f.eks. og kunne fastholde et arbejde giver en rankere ryg, som måske igen medfører at man så næste gang husker at betale huslejen, og man på en eller anden måde får lidt styr på hvad man må have af f.eks. familiemæssige ting. Jeg tror det og have noget, hvor der er nogen der har brug for én i en eller anden sammenhæng i samfundet, jeg tror simpelthen at det er så centralt altså også rent socialmedicinsk, altså sådan noget med at man bliver mindre syg og man ja... og der har jeg det også sådan i forhold til det med uddannelse.

A1 fortæller, at han også mener at selvforsørgelse er godt for helbredet. Det at være i gang med arbejde eller uddannelse kan være med til at gøre, at man er mindre syg, siger han. Det vil jeg mene også er en del af det, som kan være med til at løse sociale problemer. Dette fordi at når man ikke er syg så tit, så vil det også være lettere at få klaret de små ting, så som f.eks. at få betalt husleje til tiden. A1 lægger også vægt på det overskud i hverdagen, som det at være selvforsørgende kan give, da overskud kan give mere overskud og dermed være en selvforstærkende effekt. A3 er også af den holdning at selvforsørgelse er vigtig for en person. Han

har dog fokus på vigtighed af at selvforsørgelsen, for den målgruppe han arbejder med, i første omgang er uddannelse.

A3: Ja, på sigt at selvforsørgelse er det vigtige, det er det for os alle sammen. Det er vi enige om. Det hersker der ingen tvivl om. (...)Nu skal vi jo huske hvad det er vi snakker om. Vi snakker om en målgruppe der er rigtig unge, og det vil sige at der er selvforsørgelsen rigtig vigtig. Når selvforsørgelsen er rigtig vigtig gør det at de tjener meget mere så. Altså, nogle af dem her de bor hjemme hos far og mor, og selvom de har økonomiske problemer og får tre tusinde et eller andet om måneden ikk. (...). Jeg synes altid det er noget skidt hvis det er det der er fokuspunktet på det, fordi de kommer så ikke videre og kommer aldrig længere frem i uddannelse eller noget.

At uddannelse er vigtig for en ung ledig handler for A3 om, at hvis de vender sig til en høj indkomst, uden de store faste udgifter, så kan det være svært at skulle skifte over til en SU pludseligt. Den unge vænner sig til den frihed et stort rådighedsbeløb giver, og kan blive så glad for det, at det kan virke uoverskueligt at gå over til SU og dermed tage en uddannelse. Der snakkes i medierne meget om vigtigheden af at unge skal få sig en uddannelse, da antallet af ufaglærte jobs bliver mindre. I forhold til at arbejde er løsningen til alle slags sociale problemer, har A3 også den holdning at der er nogle problemstillinger som lige kræver lidt længere forberedelse inden personen er klar til at gå i arbejde eller uddannelse.

A3: (...) dem uden netværk, de kan være handicappede bare på det. Men så er jeg derhenne og sige, at så er de nok ikke 1'ere. Altså, så kan vi godt være i en anden matchgruppe. Det er lige før at det her sociale netværk, hvis det ikke er til stede, at det handicapper dem i den grad, eller matcher dem ned i den grad at de... Jeg ved godt at det ikke er grundlag for at matche, men i en samlet bedømmelse, der kunne jeg godt være tilbøjelig til at sige puha, der er noget der skal arbejdes med her.

Her fortæller A3 om, hvordan han vælger at matche nogle om fra en 1'er til en 2'er, dvs. om fra at kunne gå direkte i arbejde, til max at kunne følge en aktivitet de næste 3 måneder. Altså nogle hvor han vurderer at de sociale problemstillinger er så store, at et arbejde ikke er det som lige nu løser dem. At arbejde og uddannelse i sig selv ikke altid er en del af løsningen, men nogle gange skal reduceres til målet, som der arbejdes langsigtet mod. En erkendelse af at nogle har problemstillinger der overskygger hvad et arbejde kan løse lige nu og her. Dette mener han også

selv om det ikke er helbredsmæssige problemer som han nævner, men derimod sociale problemstillinger som et dårligt netværk kan betegnes som.

A2 har også stor fokus på at selvforsørgelse er af vigtig karakter. Han vælger, ligesom A3, at fokusere på uddannelse som selvforsørgelse. Dette med indgangsvinklen at der bare ikke er jobs lige nu, så man kan lige så godt bruge tiden på at opgradere sig selv.

A2: Der tænker jeg sådan, at så meget jeg kan få dem til at tage ansvar for deres eget liv, jo større chance er der for at de bliver selvforsørgende. Men jeg bliver også nødt til at se den situation vi er i. Der er x antal jobs og der er x antal ledige. Så jeg kan jo ikke få alle i job. (...) så er det mere og få dem i gang med noget uddannelse. At få dem til at indse, Jamen det er også lidt den hårde måde at sige til dem, jamen prøv nu og hør her, hvad er alternativet til det her, det er at du går arbejdsløs, kan du ikke lige så godt gå i gang med en uddannelse, så du er parat når markedet vender, så har du fået taget dig en uddannelse og så står du noget bedre.

For A2 er det ansvarliggørelsen af den unge, der ligger til baggrund for det fokus han har på arbejdet med den unge ledige. Han vil gerne have den ledige til at se realistisk på, hvordan det kan lade sig gøre at få en fast indkomst, også på længere sigt. Det er dog ikke altid at det lykkes for A2 at få den ledige til selv at forstå, hvor vigtigt det er at være i gang med noget, i stedet for at være på kontanthjælp. At der nogle gange er problemer som et fokus mod selvforsørgelse ikke bare løser op for.

A2: At jeg godt kan se at det her er en stor kamp konstant hele tiden med at de ikke passer tingene, at de ikke kommer af sted, de kommer ikke op om morgenen, de får ikke gjort noget ved det. (...) man føler, at det eneste man gør det er også sidde og give dem skidebatter. Det og sidde og prøve at skubbe for at få dem vendt, og det flytter ikke rigtig noget. (...) så der bliver jeg nødt til at erkende og sige, her kan jeg ikke hjælpe. Og når jeg når til den erkendelse overfor en, at jeg kan ikke hjælpe den person... jeg får dem ikke videre... jeg får ikke vendt op på det her, der er nogle flere problemer end bare lige det der med at de er arbejdsløse, og der ikke er jobs i øjeblikket, så matcher jeg dem videre, ja. Men der kan godt gå et stykke tid.

Han vil gerne bevare fokus mod at komme i selvforsørgelse i så lang tid som muligt, men han når til et punkt, hvor det ikke længere giver mening for ham at have det som målet for den ledige. Det er nogle problemer ud over ledighed der er grundet til, at han til sidste kommer ind på det.

Samlet kan man sige, at der blandt jobcentermedarbejderne, som jeg har interviewet, ikke er nogen tvivl om at der skal være et stærkt fokus på selvforsørgelse for de ledige. Dette fordi selvforsørgelse kan give et bedre selvbillede og motivation til at få gjort ting i hverdagen. De forsøger også at få den unge ledige til at rette blikket mod uddannelse i stedet for arbejde. Dette fordi der ikke er noget arbejde at få lige nu som ufaglært, samt fordi at det er vigtigt at komme i gang med en uddannelse inden man har vænnet sig til at have mange penge, hvilket et arbejde kan være medvirkende til. At selvforsørgelse dog ikke er løsningen for alle sociale problemstillinger, kommer et par af jobcentermedarbejderne ind på. De har oplevet at måtte matche ledige om til at være match 2, på baggrund af at de ledige har problemer som et arbejde eller en uddannelse ikke kan løse. Så jeg får ikke bekræftet min antagelse om at arbejde er en del af løsningen på sociale problemer hos de svageste. Jobcentermedarbejderne ser selvforsørgelse som et vigtigt mål at have for den ledige, men at det er ikke altid er løsningen har deres oplevelser vist dem.

2. antagelse

Den anden antagelse jeg kom frem til, ved at holde biopolitik og VK-regeringens fokus på selvforsørgelse op mod hinanden er, at *der bliver fokuseret på hvilke ressourcer den ledige har i forhold til arbejdsmarkedet, frem for begrænsninger*. Den antagelse har jeg på baggrund af de ændringer i arbejdet med de svageste ledige, som der er sket igennem årene i den tid Venstre og Konservativ var regeringen. Fra at være en aktiv socialpolitik, så blev arbejdet omkring kontanthjælpen ændret til at være en aktiv beskæftigelsespolitik. Der skulle arbejdes med ressourcerne i stedet for begrænsningerne. Dette fokus tydeliggør matchmodellen, da der ikke længere skal kigges på om den ledige har problemer ud over ledighed, men derimod om den ledige er i stand til at arbejde nok til at blive selvforsørgende.

For A1 er det klart, at han gerne vil fokusere på ressourcerne frem for begrænsningerne. Det må han dog erkende ikke altid er lige let. Ikke fordi han selv går efter at fokusere på begrænsningerne, men han oplever at den ledige selv ikke kan lade være med det. Dette står klart da jeg spørger ind til, om han vælger at gå i dybden med mindre sociale problemstillinger, der ikke vurderes at stå i vejen for selvforsørgelse.

A1: *Nej, det gør jeg ikke. Men jeg vil sige, at det sker tit den anden vej rundt. Det er meget tit at de selv bringer den til torvs, har jeg opdaget. (...) det er meget tit, qua det at de bliver konfronteret*

med at de skal nogle ting. Altså, de bliver præsenteret for at de skal i aktivering f.eks. Det provokerer ofte nogle af de problematikker som f.eks. "jamen, jeg kan ikke for jeg er alene med et barn og jeg kan simpelthen ikke" eller "jeg har meget svært ved at være ude blandt andre mennesker" eller "min kæreste sidder i fængsel". Altså, de kommer tit selv og fortæller frit for leveren, synes jeg.

For A1 handler det ikke om hvad han selv fokuserer på, men derimod hvad den ledige fokuserer på. Det er ikke hans plan at tale med den unge ledige om problemstillinger. Der skal fokuseres på at komme i selvforsørgelse. Dette skal ske ved at sende dem i aktivitet. Men for den ledige er det bare ikke altid muligt at fokusere på dette, da der er andre ting som virker vigtigere for dem lige nu. A1 vil gerne fokusere på det der gør, at den unge ledige kan arbejde, men han kan bare ikke absolut få den unge med på det.

A1: Men jeg kan i hvert fald godt tænke på nogle konkrete eksempler, hvor man har kunnet mærke at det stress de har omkring f.eks. det at være boligløs, eller kæresten der sidder i fængsel eller noget andet, hvad man jo godt rent menneskeligt kan forstå, fylder så meget så de har vanskeligt ved at fokusere på det de i princippet er sat til i vores system, nemlig at finde et job.

A1 oplever at den unge ledige ikke vil det, som egentlig kræves for at få kontanthjælp. Nemlig at man skal stå til rådighed for arbejdsmarkedet. Det er ikke fordi de unge er syge, og derfor ikke kan være i et arbejde, så ifølge A1 er der ingen grund for dem til ikke at være søgende mod selvforsørgelse. Denne indgang deler A1 med A3. Han har også fokus på selvforsørgelse, frem for at løse nogle ting der blokerer for den ledige. Han støtter sig til, at mange har nogle problemer og ikke føle at kunne være i arbejde. Han vil have at det er mindre problemstillinger der står i vejen for en ung, til at være søgende mod arbejde eller uddannelse. I hvert fald vælger han helst ikke at gå i dybden med dem.

A3: Det er rigtig svært, for det er en individuel vurdering hver evig eneste gang. Det kan være man gør det. Det kan også være man siger nixen bixen, vi går videre. Det gode eksempel er jo fra den virkelige verden med en eller anden der er bryggeriarbejder, og drikker 30 bajere om dagen og har arbejdet altid, jamen han har jo et alkoholproblem, ja det er muligt men han har altid haft job, så går man ikke ind i det. Altså, jeg vurderer lidt efter samme målestok, for så at sige, har det der er

blokeringen for dem... har det betydning for det de gerne vil. Hvis ja, så går jeg ind og tager fat om det, men det er ikke givet at man stopper for det.

Han er godt klar over, at en ung ledig kan have problemer. Men han ser det ikke som en hindring for at man kan være i arbejde eller uddannelse. Det er stadig vigtigt for ham, at der fokuseres på det mål de har og ikke at lade problemerne overskygge det. Kun hvis de viser sig at være så store, at man ikke kan komme uden om dem. Hans vurdering er, at kan man være i et job med sine problemer, så er der ingen grund til at gå ind i dem. Så i stedet for at se på problemerne, så vil han have den ledige til at fokusere på sine drømme. Drømme som de enten har eller, som han får dem til at tænke sig til.

A3: (...) som grundlag så er det selvforsørgelsen på længere sigt jeg bruger energi på. Det er målet. Eksemplet det er skriv et brev til dig selv når du er 30. Fortæl hvad du laver, hvad uddannelser du har, altså i flertal, og hvordan du har det. og det giver nogle rigtig gode diskussioner bagefter, fordi flere af dem har fattet det der med uddannelser. Altså, de har måske 2, de har måske 3. Men det skægge ved det er at dem der så har forstået hvad det er vi har præket om, de har en rød tråd i de uddannelser, de har dem mod et eller andet mål. Så den er rigtig god at lege med. Man bliver helt glad når de svarer sådan som man gerne vil have.

A3 vil gerne have at de unge lediges drømme bliver til en ressource for dem. Dette vil han gøre ved at få dem til at tænke fremad og forestille sig hvor de er om nogle år, og bruge disse tanker til at få et mere klart mål for hvad de skal. Han vil gerne have at det ikke kun er kortsigtede planer der bliver lavet, men at de ledige får planer som der er en god fremtid i. Så for A3 er det klart, at der skal fokuseres på ressourcer frem for begrænsninger.

A4 vil også se på ressourcerne, men han er klar over at den ledige kan have svært ved at se fremad. Der for er det vigtigt for ham, at få den ledige til at erkende hvor hun er, og samtidig tænke over hvordan hun kommer videre.

A4: For de rigtig gode match 1'ere er det måske rigtig godt at presset er der. Nogen af dem kan endda gå så langt som at sige, at det er meget fint at der er sådan en udvej på det her et eller andet sted. (...) det giver også en enighed mellem os og borgeren, hvor vi lige som siger, det er her du er. Det er lige præcis det med at anerkende situationen med at sige, det er her du er og så hvordan kommer vi videre herfra.

A4 mener at det pres, der er på en match 1 kontanthjælpsmodtager, er med til at få dem videre. Det kan f.eks. været presset på at tage en uddannelse. Det er hans opfattelse at de velfungerende ledige har godt af det pres der er på, at de skal i selvforsørgelse. Han er dog samtidig klar over, at når en ledig er hos ham i længere tid, så lærer han dem at kende og derigennem også hvilke problemer de kan ske at have.

A4: Jeg synes altid at jeg går i dybden med det, men jeg ved også godt at nogle af tingene skal komme hen ad vejen. Det er jo ikke alt de vil sige i den første samtale med mig. Så efterhånden som vi lærer hinanden bedre at kende, så vil der komme nogle andre dybder i det. (...)Det gør jo at jeg løbende kan få nogle informationer, at de løbende kan komme til mig hvis der opstår noget. Et er at have dem de her 1 gang hver tredje måned, og så tale med et andet menneske der, og skal lige læse op på sagen og sådan noget. Her der har vi jo mennesket henede. Så på den måde er vi jo i løbende dialog.

A4 ser en forskel på at have den daglige kontakt med en ledig, frem for kun at snakke med dem en gang hver 3. mdr. Han kan på den led ikke helt undgå at få en viden om deres problemer i hverdagen, da de hele tiden kommer til ham og fortæller om dem. Så for A4 handler det ikke om at kun at fokusere på ressourcer. Det handler om hele mennesket, hvilket også indebærer at skulle forholde sig til begrænsninger.

A2 er af den holdning, at det ikke er til at komme uden om begrænsningerne, når man har med en kontanthjælpsmodtager at gøre. Han mener at der er en grund til at man er kommet på kontanthjælp. Faktisk er han af den overbevisning at der er nogle begrænsninger ved alle kontanthjælpsmodtagere.

A2: Altså, man kan sige, sådan generelt, de fleste af dem har andet problem end lige at være ledig. Det kan være deres holdninger, det kan være at de har nogle bagudrettede familiemæssige, (...)skolebaggrunden er dårlig. Så en stor procentdel af dem der er på kontanthjælp har problemer, andet end de er ledige. Umiddelbart siger vi at de er match 1, men de fleste af dem har en eller anden større eller mindre grad af problemer der gør, at de sidder her.

At de har nogle problemer gør dog ikke, at A2 mener at de ikke er match 1. Han mener fortsat at de er i stand til at arbejde nok til at blive selvforsørgende. For A2 er begrænsninger en del af det at

arbejde med kontanthjælpsmodtagere, men det gør ikke at han ændrer på sit fokus. Det er fortsat at de skal i selvforsørgelse.

Der er en holdning om at det er ressourcerne der skal fokuseres på i arbejdet med den ledige. Det er disse der skal bringe den unge videre i arbejde eller uddannelse. I den dagligdag som jobcentermedarbejderen møder de unge ledige i, kan de ikke undgå at opdage forskellige barrierer og problemer som den ledige har. Flere af jobcentermedarbejderne har som udgangspunkt, at de ikke vil fokusere på barriererne, før disse viser sig at være så store så de ledige ikke kan komme i uddannelse eller arbejde. De erkender at barriererne er der og er ikke afvisende for at snakke med de unge om dem, de vil bare ikke have at disse problemer overskygger de lediges fokus på at komme i selvforsørgelse. Dette oplever de kan være svært, da de unge selv føler ikke at kunne være i uddannelse eller arbejde pga. problemer der ikke absolut ses som en hindring i at være i gang. Der forsøges så f.eks. at få den ledige til at rette fokus mod målet i stedet for at se på forhindringerne, dog uden at underkende at de unge har problemer.

Jeg vil mene, at jeg har fået bekræftet min antagelse om at der bliver fokuseret på ressourcerne, da flere af jobcentermedarbejderne bekræfter dette. Der er dog også et fokus på at de unge ledige har begrænsninger, men der forsøges at arbejde uden om dem så længe det er muligt. Så antagelsen om at jobcentermedarbejderens fokus på ressourcer sker frem for begrænsninger bliver ikke helt bekræftet, da de fortæller at de ikke kan komme uden om begrænsningerne.

3. antagelse

Den sidste antagelse jeg har, er at *der er et fokus på at belønne dem der gerne vil gøre noget mere for samfundet, straffe dem det ikke vil og hjælpe dem der vil men ikke kan.* Denne antagelse har jeg på baggrund af, at det er formålet for VK-regeringens plan *Noget for noget* tilbage i 2004. Denne plan skulle gerne være implementeret i arbejdet med de ledige, så derfor er det min antagelse at jobcentermedarbejderne arbejder efter denne indgangsvinkel.

Det er for A2 en naturlighed, at der skal lægges et pres på dem der kan. Her er fokuset på uddannelse en vigtig medspiller for ham. Han bruger uddannelsespålægget til at lægge dette pres på den unge ledige. Hvis en ung får et uddannelsespålæg, så skal hun inden for en vis frist blive afklaret om hvilken uddannelse, som hun vil søge ind på. Når det er gjort vil der komme en ny frist for hvornår hun skal søge ind på uddannelsen. Sker dette ikke kan hun miste retten til at modtage kontanthjælp, da hun ikke lever op til sin forpligtigelse om at gøre hvad hun kan for at komme ud

af kontanthjælpen. Det er i Lov om Aktiv Beskæftigelsesindsats (LAB) at der gives mulighed for dette.

A2: Det der kan ske for os er jo at når vi tager de samtaler med dem, så som udgangspunkt så er det ikke altid vi når at komme ordentlig ind under dem, så ryger de videre og vi siger, du er der hvor du er, du skal gå i gang med en uddannelse eller du er ikke afklaret, vi skal finde ud af, du skal... du får et uddannelsespålæg, du får en frist på 2-3 mdr. til at finde ud af hvilken uddannelse du vil søge ind på, eller hvis du har en uddannelse, eller hvis du godt ved hvad du vil, så får du uddannelsespålæg der hedder at du skal søge ind på den uddannelse inden den dato, selvfølgelig ud fra hvornår man kan søge ind på uddannelsen. Så får de en frist dertil. I den mellemliggende periode så skal du finde et job. Så skal du blive selvforsørgende.

A2 bruger muligheden, for at straffe dem som ikke vil. Det er i første omgang for at få den unge til at finde en uddannelse, og dernæst til at søge ind på den. Dette uddannelsespålæg kan gives efter LAB, hvis jobcentermedarbejderen vurderer at den unge er i stand til at gennemføre en uddannelse på ordinære vilkår. Hvis der så er tid til den unges uddannelse starter, så skal hun søge i arbejde. I den sammenhæng er der også mulighed for at lægge pres på den unge.

A2: (...) hvis vi fornemmer at personen bare ikke gider arbejde, har bare en eller anden fornemmelse for at det er det, så går vi jo ind og rådighedsvurderer dem og siger, jamen du er jo ikke til rådighed for arbejdsmarkedet. Vi kører, synes jeg, i det hele taget rimeligt hårdt med at vi partshører og de bliver trukket i kontanthjælp osv. (...) det er lige meget næsten om de så ikke får nogen penge en helt måned så sker der ikke noget alligevel. Så ender det bare med at de går på gaden, og har ikke nogen steder at bo. Dem har vi også nogle stykker af, som ikke har nogen steder at bo overhovedet. Og så bliver vi jo nødt til at sige, nu kan vi ikke gøre mere, nu bliver vi altså nødt til at visitere dem ned til Ungehuset.

Der bliver brugt mulighed for at trække i de unges kontanthjælp, faktisk så meget at den unge helt mister sin kontanthjælp. Det gøres ved hjælp af træk pga. fravær og rådighedsvurdering, som går ud på at vurdere om den ledige egentlig lever op til reglerne om at være til rådighed for arbejdsmarkedet. A2 erkender også at der er nogle der har brug for mere hjælp, end han kan give i sit regi, og så bliver den unge visiteret videre til et andet sted.

A4 har mere fokus på den hjælp der skal gives til dem der vil men ikke kan. Han ser arbejdet som

en helhed. Der er lovgivning der skal overholdes, men der er også mennesker der skal arbejdes med.

A4: Altså, jeg har jo hele registreringsopgaven, så jeg skal lave jobplaner og jeg skal lave matchesamtaler, og jeg skal lave uddannelsespålæg hvis ikke de har det, opfølgende samtaler, for nogen skal jeg ringe praktikpladser, altså finde praktiksteder. For nogen skal jeg være den der kontakter skolen, og finde ud af at få lavet et eller andet... få skrabet time antallet sammen så vi rammer noget SU osv. (...) Min erfaring sig mig, at det der virker det er, at møde dem hvor de er. Anerkende situationen og så arbejde videre på at give dem nogle redskaber til at nå deres mål. Det er for mig at se det vigtigste. Så ved jeg godt at der er en masse systemting der skal overholdes og en masse lovgivning der skal overholdes og sådan noget, og det bliver det også. Men det der rykker dem, det er det at der bliver arbejdet med dem som mennesker.

Han er indstillet på at gøre lidt ekstra for at få den unge videre i uddannelse, ved f.eks. at hjælpe den unge med at overskue hvad der skal til, for at blive berettiget til SU. Det er dog væsentligt for ham, at der bliver kigget på mennesket ud over lovgivningen. Han sætter det, at anerkende situation og at give dem nogle redskaber, som vigtigere end at overholde loven mv. For A4 er det derfor vigtigt at hjælpe dem der vil men ikke kan. Han snakker slet ikke om den gruppe af ledige, der ikke vil. Det er også den gruppe der er i fokus for A1. Han har en oplevelse af, at der er en klar overvægt at dem der har brug for hjælp.

A1: Vi har et spektrum der faktisk går fra nogen der er gengangere, som man har set mange gange før. (...) Nogen der på en eller anden måde er blevet stock i systemet, hvor hjælp til selvhjælp bare ikke er nok, for de er ikke selv motiverede til at komme videre nogen steder hen. Til den anden ende af spektret, hvor der er nogen der måske bare har et hul mellem afslutningen af f.eks. et gymnasieforløb og til de faktisk er bevidste om at de skal videre og starte på en videregående uddannelse. Procentuelt så er der her en større andel af dem som ikke rigtig ved, eller som, hvad skal man sige, ikke er specielt motiveret. Altså de ressourcestærke, overskudsagtige, det er en mindre procentdel.

Han har dog den indstilling, at dem der er knap så ressourcestærke også mangler motivation. Det er den gruppe som ryger ind og ud af systemet eller som hænger fast i det. A1 oplever ingen problemer med dem som godt kan. Der er den hjælp til selvhjælp, som A1 har mulighed for at yde,

nok til at de kommer videre. Det er ikke den samme oplevelse han har omkring de knap så ressourcestærke. Han er i tvivl om det er hjælpen de ikke kan finde ud af at bruge godt nok, eller det er en egentlig mangel på motivation der er baggrunden for deres manglende succes med at blive ude af kontanthjælpen. Det gør dog ikke at han ikke fortsætter med at være efter dem, men troen på at det kan lykkes virker til ikke helt at være der.

A1: Der er nogen hvor jeg simpelthen, som jeg også sagde før, ikke tror det er ladesiggøreligt, fordi de andre ting, de fylder så meget i deres sind, hvad jeg et eller andet sted godt forstår. Og der bliver man nogen gange nødt til at være barsk og sige, jamen jeg har sådan set... føler sådan set empati for dine problemer, men sagen er at det her det er sådan gynger og karruseller. Du skal noget for at du får de her penge, så du er altså nødt til... men der er nogen, hvor jeg vil sige at det er spildte guds ord på balle-lars, for de er et andet sted, simpelthen ikk.

Han har følelsen af at det er ligegyldigt hvad der bliver sagt til denne resourcesvage gruppe. De er for optaget af alt muligt andet end at komme i selvforsørgelse. Ting som han godt kan forstå, at de synes er et problem, men som bare ikke er et stort nok problem til at de ikke skal være søgende mod arbejde eller uddannelse. Han gør dem opmærksom på at det er en del af forpligtigelsen bag den kontanthjælp, som de modtager, uden at det har en den ønskede effekt. A1 har oplevelsen af at hjælp til selvhjælp virker for dem der kan og vil. Men på dem der ikke absolut kan, har han oplevelsen af at det er formålsløs tale, og at den hjælp som han kan tilbyde bare ikke er nok. Han sidestiller deres motivation med nogen som ikke vil, men må erkende at selv om han forklarer deres opgave i forhold til modtagelse af kontanthjælp, så ændrer det ikke på motivationen hos dem.

For A3 handler det også om at der skal lægges et pres på dem der kan, til at de er søgende mod selvforsørgelse. Dette skal helst gerne være uddannelse, men søgning mod job kan også accepteres, da det primære mål jo er selvforsørgelse.

A3: Det er at komme ud hernede fra så hurtigt som muligt, men deres opgave det er selvfølgelig at bekræfte jobnet, og følge de ting op man skal for at være på kontanthjælp. Søge job, søge uddannelse. Vores mål er hernede at søge uddannelse, men det er jo selvforsørgelse der er hovedmålet og det er også at søge job, så selvfølgelig er der nogle der får lov til at søge job også.

Men vi ligger hårdt på at de også skal søge uddannelse. De fleste har et uddannelsespåbud, og det overholder vi så vidt det er muligt.

Han lægger vægt på de opgaver den ledige har, og som der skal leves op til når man er på kontanthjælp. Der er en vished om at uddannelse er vigtig for en ung under 25 år, og de muligheder der er for at lægge pres omkring dette bliver anvendt. Når en ung ledig er matchet 1, så er der en forventning, til at de kan være i uddannelse og arbejde, og derfor er A3's udgangspunkt at de skal være så søgende mod selvforsørgelse som muligt. Men samtidig erkender han, at det ikke er altid at hans evner slår til.

A3: Men jeg kan jo rende ind i en hvor mine evner ikke slår til, og så er det jeg overvejer, hvorfor er det at det er det? Det er som regel ikke så meget match jeg går ud fra der, men det er mere det der med at man kan mærke at man har et problem med en eller anden og siger, hvorfor virker det ikke? Og så sparer man lidt med sine kolleger, og siger hvorfor virker det ikke? Jamen det kan jo være fordi at der er nogle begrænsninger et eller andet sted i det der arbejdsmarkedsparathed og så er det jo at vi godt kan matche folk om, fordi vedkomne er ikke en match 1 i øjeblikket, vedkomne er en match 2, og så kan vi lave dem om.

Når A3 har arbejdet noget tid med en ung ledig, så lader han en kollega være med til at vurdere, om den ledige han arbejder med, er match 1 eller om hun rent faktisk er match 2. Han vurderer det ud fra om den ledige har den arbejdsmarkedsparathed der skal til for at kunne være i et job. Der er her fokus på dem der vil men ikke kan. Disse skal have en anderledes hjælp, end den A3 kan give. Hans indsats er beregnet til at skulle hjælpe ledige der er parate, så når han oplever en der ikke profiterer af dette, så han klar til at erkende det, og få den ledige videre til nogle kolleger der er mere klar til at have med match 2 at gøre. A3 arbejder derfor ud fra, at han vil straffe dem der ikke vil, men vil hjælpe dem der vil men ikke kan.

Min antagelse om at der er et fokus på at belønne dem der gerne vil, straffe dem der ikke vil, samt hjælpe dem der vil men ikke kan, bliver delvist bekræftet. Jobcentermedarbejderne vil alle gerne hjælpe dem der vil, men ikke kan. De har alle fokus på at der kan være problemer der gør, at nogle har brug for en anden hjælp end de kan tilbyde. De er derfor parat til at matche den ledige om fra en 1'er til en 2'er, hvor de gerne skal kunne få den hjælp de har brug for. Dog mener en af jobcentermedarbejderne at det vigtigste er at arbejde med de ledige som mennesker. Han sætter

det højere end lovgivningen, selvom han fortæller at den overholdes. En anden fortæller også om ledige, han vurderer er klar til arbejde, ikke selv synes at kunne være i arbejde, hvilket medfører at de bliver matchet om. Der kunne en rådighedsvurdering have været aktuel, da det jo er en vurdering om arbejdsparathed. Men dette undlader man og matcher i stedet den ledige om. Dermed vil jeg mene at man ikke absolut straffer dem der kan men ikke vil, og dermed kan min antagelse ikke bekræftes.

Opsummering af antagelser i forhold biopolitik og selvforsørgelse

I dette afsnit vil jeg opsummere på de antagelser jeg haft ved at sammenholde Foucaults teori om biopolitik, med VK-regeringens fokus på selvforsørgelse. Jeg har holdt mine antagelser op mod udtagelser, som jeg har fået fra de personer, som jeg har interviewet.

Den første antagelse handler om at, det at være i arbejde er i sig selv en del af løsningen på sociale problemer hos de svageste. Denne antagelse har jeg på baggrund af tidligere beskæftigelsesminister, Claus Hjort Frederiksen, tale op til åbningen af jobcentrene. Med jobcentrenes indførelse blev socialt arbejde og det beskæftigelsesrettede arbejde skilt ad. Dette for at der kun er fokus på at bringe ledige i arbejde, frem for at løse sociale problemer ved siden af at løse ledigheden.

Blandt de ansatte i jobcentret, som jeg har talt med, er der en enighed om, at der skal være et stærkt fokus på selvforsørgelse i arbejdet med de ledige. De mener at det giver et bedre selvbillede og motivation at være selvforsørgende. Samtidig oplever de, at unge kan have svært ved at få råd til at gå i uddannelse, hvis de har haft et arbejde, så derfor er der meget fokus på at selvforsørgelsen, som de unge vælger, er uddannelse. Det at være i selvforsørgelse kan også være med til at gøre at man får gjort ting i hverdagen, frem for at man kommer til at lade stå til. Der er dog en oplevelse af at det ikke er altid at selvforsørgelse ikke er løsningen på alle sociale problemstillinger. De oplever at sociale problemstillinger, som ikke er større end at den ledige godt vil kunne arbejde, ikke kan løses ved at fastholde fokuset på selvforsørgelse, men at der kræves en lidt anderledes indsats inden de er klar. Jobcentermedarbejderne oplever derfor at selvforsørgelse ikke er løsningen på sociale problemstillinger, men at de mener at selvforsørgelse er et vigtigt mål for den ledige at have.

Den anden antagelse, som jeg har arbejdet med er, at jobcentermedarbejderen fokuserer på hvilke ressourcer den arbejdsløse har i forhold til arbejdsmarkedet, frem for på begrænsningerne. Denne antagelse har jeg på baggrund af den indgang der har været til beskæftigelsesarbejdet de senere år. Der er blevet lavet en række ændringer, hvor fokus er gået fra at kigge på sociale problemer, til at der skal arbejdes med de ressourcer, som den ledige har. En fokusændring som matchmodellen har været en del af, ved at der skal se på om ledige kan være selvforsørgende frem for om de har begrænsninger i erhvervsevnen.

Generelt er holdningen blandt de interviewede jobcentermedarbejdere, at der skal fokuseres på ressourcer frem for begrænsninger. De har en overbevisning om at det er ressourcerne der skal bringe den ledige i arbejde eller uddannelse. Først når begrænsningerne viser sig så store, at de står i vejen for at den ledige går i arbejde eller uddannelse, vil de fokusere på dem.

Jobcentermedarbejderne erkender at begrænsningerne er der, og er ikke afvisende over for at snakke med de unge om dem. De vil bare ikke have at begrænsningerne overskygger det fokus der skal være på at komme i selvforsørgelse. Det er ikke altid let at få de ledige til at være enige om fokuset på selvforsørgelse, på trods af at begrænsningerne ikke af jobcentermedarbejderen ses som værende i vejen for selvforsørgelse. Dette ændrer dog ikke på, at min antagelse er blevet bekræftet. Flere af jobcentermedarbejderne bekræfter, at de fokuserer på ressourcer frem for begrænsninger. Jobcentermedarbejderne anerkender at der er begrænsninger hos mange af de ledige, men de forsøger at arbejde uden om dem så længe det er muligt.

Den sidste antagelse som jeg har arbejdet med er, at der er et fokus på at belønne dem der gerne vil, straffe dem der ikke vil og hjælpe dem der vil men ikke kan. Denne antagelse har jeg på baggrund af formålet i VK-regeringens plan *Noget for noget*. Det var en plan for hvordan der skal arbejdes med de ledige. Der var fokus på straf og belønning. Det er min antagelse at denne plan er blevet implementeret i jobcentermedarbejderens arbejdsmetoder.

Jobcentermedarbejderne er opsatte på at hjælpe dem der kan men ikke vil. De er opmærksomme på de lediges begrænsninger og matcher dem om, så de kan få hjælp til de begrænsninger de har. Jobcentermedarbejderne fortæller også, at de overholder loven så godt de kan. Dog vælger de nogle gange at matche en ledig om, selv om de egentlig vurderer personen arbejdsparat. Det er på baggrund af dette at jeg vurderer, at min antagelse ikke bekræftes. De kunne vælge at straffe

disse, som de egentlig vurderer kan men ikke vil. Dette undlader jobcentermedarbejderne at gøre, og dermed er min sidste antagelse ikke bekræftet.

Besvarelse af underspørgsmål

For at kunne finde frem til en besvarelse af min problemformulering, har jeg opstillet en række underspørgsmål. Disse har jeg lavet for at kunne komme hele vejen rundt om de facetter der er i problemformuleringen. Jeg har valgt at dele disse spørgsmål op, så der er 3 underspørgsmål der hænger sammen med mine antagelser i forhold til Honneth og hans anerkendelsesteori, og 3 der hænger sammen med mine antagelser omkring Foucault og hans teori om biopolitik. Det skulle gerne gøre at problemformuleringen blev belyst fra flere sider, og dermed gøre at jeg kommer frem til den mest udførlige besvarelse.

1. underspørgsmål

Det første underspørgsmål jeg vælger at analysere på er følgende: *Kan matchningen ses som en anerkendelsesproces, der kan være med til at gøre at nogle ledige føler sig mere eller mindre hjulpet?*

Matchningen sker på baggrund af en samtale mellem en jobcentermedarbejder og den ledige. Jobcentermedarbejderen skal vurdere, om den ledige er i stand til at arbejde nok til at blive selvforsørgende inden for 3 måneder. Hvilke kriterier der lægges til grund for denne vurdering er op til jobcentermedarbejderen. Det er i denne proces at jeg har en antagelse om, at jobcentermedarbejderens indgangsvinkel kan være afgørende for, hvordan det bliver modtaget af den ledige.

Til at hjælpe med at besvare spørgsmålet vil jeg bruge den første antagelse, som jeg har analyseret på. Den første antagelse omhandler hvordan de ledige vil føle efter at være blevet behandlet etisk korrekt af en jobcentermedarbejder, samt hvilke følelser de vil have ved en modsat behandling. De følelser en ledig kan få på baggrund af en etisk korrekt behandling, er følelser som respekt, venlighed og tillid. Er en ledig derimod ikke blevet behandlet etisk korrekt, så kan det i stedet være en følelse af krænkelse, som hun oplever. Der vil det i stedet være følelser som disrespect, uvenlighed og mistillid som opleves.

Da jeg interviewer 3 unge kontanthjælpsmodtagere, så har de nogle forskellige oplevelser af den første tid på kontanthjælp. Det er oplevelser der kommer fra samtalerne med

jobcentermedarbejderne, som har matchet dem. 2 af dem har oplevelser der kan kaldes for krænkelser. Det er oplevelser hvor de har følt at jobcentermedarbejderen enten ikke har respekteret dem, eller de har følt sig nedværdiget. Følelser har de fået på baggrund af den behandling, som jobcentermedarbejderen har givet dem i samtaler. I forhold til Honneths anerkendelsesteori så er disse oplevelser, som de unge ledige har haft, krænkelser i forhold til deres retslige sfære. Det er krænkelser som sker ud fra den lediges oplevelse af situationen. Samtidig fortæller en af mine interviewpersoner om oplevelser der har anerkendende karakter. Hun fortæller, hvordan hun føler at der bliver lyttet til hende og at der er tillid. Hun har en oplevelse af at være synlig, hvilket ifølge Honneth, giver en anerkendende oplevelse for hende. Hun føler sig som en ligeværdig borger i stedet for en andenrangs borger, som de 2 andre interviewpersoner har en oplevelse af.

De oplevelser af enten at føle sig behandlet som en andenrangs borger eller at man er ligeværdig, kommer fra samtaler mellem den ledige og jobcentermedarbejderen. Det er bla. i disse samtaler at den ledige bliver matchet første gang i løbet af tiden på kontanthjælp. Så selve matchningen er en anerkendelsesproces, hvor en ledig kan ske at føle sig krænket eller anerkendt. For at man kan have følelsen af "det gode liv", så er det, ifølge Honneth, vigtigt at man føler sig anerkendt inden for alle tre anerkendelsessfærer. Så når 2 af de 3 interviewpersoner føler sig krænket inden for deres retslige sfære, så viser det en risiko for at en ledig, efter samtalen med en jobcentermedarbejder, kan ske ikke at have følelsen af det gode liv. Det udtrykker interviewperson B2 meget godt, ved hendes tanke om, at hun skal være det sted et halvt år, hvor hun ikke blev mødt med forståelse. Hvis hun skal være et sted, hvor hun fra start af ikke føler, at der er respekt for hendes problemstilling, så kan hun miste motivationen til at komme videre. B3 oplever en frustration over ikke at føle sig hørt, hvilket fører en magtesløshed fra hendes side. Så for B2 og B3's vedkomne, så oplever de begge sig mindre hjulpet, end de føler at have brug for. Så derigennem kan det siges, at svaret på mit første underspørgsmål er, ja, det er en anerkendelsesproces og nogle ledige føler sig mere eller mindre hjulpet.

2. underspørgsmål

Det næste underspørgsmål, som jeg vil forsøge at analysere mig frem til et svar på, er: *Kan oplevelsen fra matchprocessen ske at være med til at ændre på den lediges selvopfattelse?*

Når en ledig har været til en samtale med en jobcentermedarbejder, som matcher på baggrund af

denne samtale, så går den ledige fra denne samtale med en oplevelse. En oplevelse der f.eks. enten kan være positiv eller negativ. Meningen med samtalerne med jobcentermedarbejderen er, ud over at det giver grundlag for matchningen, så skal det også gerne være en samtale der giver et billede af, hvordan den ledige bliver hjulpet tættere på arbejdsmarkedet. De ledige skal derfor gerne gå fra samtalerne med en tro på at der er et arbejde derude til dem, samt at de vil få den hjælp, som lige præcis de har brug for.

Samtalerne skal derfor gerne være med til at ændre den lediges selvopfattelse i en positiv retning. En sådan samtale kan dog også ske at føre i en anden retning. Nemlig en retning hvor en ledig går fra samtalen med følelsen af ikke at blive hjulpet tættere på arbejde eller uddannelse. B3 har mere en oplevelse af at blive holdt i et jerngreb, end at blive hjulpet mod arbejde og uddannelse. Dette kommer på baggrund af en manglende synlighed, da hun mere føler sig som et nummer end en person. En manglende synlighed der kan være medvirkende til, at den ledige føler sig stigmatiseret, da hun vil føle sig sat i bås med alle andre ledige.

At det og blive set og hørt har en positiv effekt for den enkelte ledige, ser man i B1's oplevelse. Hun føler sig set og hørt, og det giver hende en følelse af at være et selvstændigt individ. Hun bliver respekteret som ligeværdigt medlem af samfundet. En ting som B2 også oplever. Men hun filosoferer over, hvad der var sket hvis hun ikke var blevet visiteret videre til en anden del af jobcentret. Hun frygter at en depression, som hun har haft tidligere, ville kunne have været en konsekvens af det. For B2 handlede det om, at hun følte sig nedværdigt i samtalen med en jobcentermedarbejder. Nedværdiget i en situation hvor hun samtidig følte det ydmygende overhovedet at søge kontanthjælp.

Der er oplevelser blandt de ledige der kan minde om både stigmatisering og disrespekt. Det er oplevelser der kan sidestilles med krænkelser i forhold til Honneths anerkendelsesteori. Krænkelser der har en indflydelse på deres oplevelse af "det gode liv". I stedet oplever de at blive behandlet som andenrangsborgere, og have en følelse af at blive sat i bås med alle andre ledige. Disse krænkende oplevelser kan være med til at fastholde den ledige længere tid på kontanthjælp, og ligefrem være skyld i at en depression bryder ud igen. Derimod kan oplevelsen af at blive vel modtaget og behandlet så gøre, at den ledige får en tro på at ting kan lykkes og at man føler sig vel hjulpet. Man kan derfor med rette sige, at oplevelserne fra matchprocessen kan være med til at

ændre den lediges selvopfattelse. De negative oplevelser efterlader den ledige med en opfattelse af at have sværere ved at komme videre, og de positive oplevelser giver tro på at det er muligt at komme videre.

3. underspørgsmål

Det sidste underspørgsmål jeg har som hænger sammen med mine antagelser inden for Honneths anerkendelsesteori er: *Hvilke kriterier bruger jobcentermedarbejderen til at vurdere, om en ung kontanthjælpsansøger er i stand til at blive selvforsørgende?*

Når jobcentermedarbejdere holder en matchsamtale med en ledig, skal de bagefter vurdere om den ledige er i stand til at arbejde nok til at blive selvforsørgende. Dette skal de vurdere på baggrund af de oplysninger den ledige giver dem, samt ud fra de oplysninger som de kan få fra samarbejdspartnere. Det er dog ikke angivet noget sted, hvilke oplysninger de skal lægge vægt på, for at kunne vurdere om en ledig kan være selvforsørgende. Og da denne vurdering kan være med til at bestemme, hvilken form for hjælp en ledig skal have, så er det væsentligt hvilke kriterier der bruges til at vurdere om en ledig kan være selvforsørgende.

Den antagelse som jeg har valgt at hjælpe med besvarelsen af det 3. underspørgsmål er, at tilgangen til vurderingen af match kan være med til at anerkende eller krænke den arbejdsløse. I analysen af den antagelse kommer jeg frem til, at tilgangen til vurdering af match, har stor indflydelse på, om en ledig føler sig krænket eller anerkendt. Dette på trods af at det blot er to spørgsmål der skal besvares for at lave en match, nemlig om den ledige kan arbejde eller være i aktivitet. Der tegner sig et billede af, i analysen, at der er en stor forskel i tilgangen til matchvurderingen, de fire jobcentermedarbejdere imellem. Der er tilgange der er anerkendende og hvor der fuld åbenhed for, hvad oplysningerne skal bruges til. Andre har mere en tilgang, som kan opfattes mere krænkende, nærmest nedværdigende, og hvor det egentlige fokus kan være diffust og hvor der ikke bliver snakket højt om hvad oplysningerne skal bruges til.

På baggrund af ovenstående kan det derfor være svært præcist at sige, hvilke kriterier der bruges for at vurdere om en ledig kan blive selvforsørgende. Jeg vil dog forsøge at angive hovedoverskrifterne for de kriterier, som jobcentermedarbejderne fortæller om. Der bliver fokuseret på om der er andre problemer end ledighed. Det kan man ifølge A1 få en ide om ved at se på den lediges historik. Dvs. hvor mange gange, eller hvor længe, de har været på kontanthjælp. Det kan også indgå om den ledige har været matchet forskelligt nogle af gangene,

dvs. at andre jobcentermedarbejderes, eller egne tidligere, vurderinger kan have indflydelse.

Derudover får A1 også en ide om deres ambitioner og motivation ved samtalerne, og lægger også oplysningerne om dette til grund for hans matchvurdering.

For A3 har det indflydelse hvad den ledige tidligere har haft af arbejde eller uddannelse. Her spiller det bla. ind hvordan skoleforløbet er gået. Om der har været frafald undervejs, hvilke karakter den ledige har fået, og hvordan den lediges samlede oplevelse af skolegangen er. Han går i forhold til tidligere arbejde op i, hvor lange disse ansættelser har været i forhold til den lediges alder. Til sidst nævner han, om de ledige har et fremadrettet mål, som et kriterium for hans vurdering af match. A2 bruger tilbagemeldinger fra et aktiveringssted, for hvordan det går den ledige, til at lave sin matchvurdering, men hvilke tilbagemeldinger det er, kommer han ikke nærmere ind på.

Kriterierne som jobcentermedarbejderne bruger, i forhold til deres vurdering af hvilken hjælp en ledig skal have, kan sammenfattes til at være en blanding af den lediges fortid, nutid og fremtid. Fra fortiden bliver der lagt vægt på uddannelses- og arbejds erfaring, samt om der er tidligere forløb på kontanthjælp. Hvilke oplevelser de har fra deres skolegang, hvor mange og lange jobforløb de har været igennem, og hvordan er de tidligere forløb på kontanthjælp gået. Fra nutiden bruges den lediges motivation og ambition. Hvor meget vil de ud af kontanthjælpen og hvor meget tror de selv på det. Derudover bruges tilbagemeldinger fra aktiveringssteder også. Omkring fremtiden er det den lediges mål, der er i fokus. Har den ledige mål for fremtiden, eller er der ingen tanker omkring dette.

Der er dog ikke en ens måde at se på kriterierne for matchvurderingen blandt jobcentermedarbejderne. Så svaret er ikke entydigt omkring valget af kriterier, hvilket næsten er forventeligt når man fra AMS side vælger at lægge valget ud til den enkelte jobcentermedarbejder, frem for at udstikke nogle retningslinjer som jobcentermedarbejderen så skal forholde sig til.

4. underspørgsmål

Det første underspørgsmål, som hænger sammen med Foucault og hans biopolitik, er *hvor vigtig jobcentermedarbejderen anser selvforsørgelse for at være, i forhold til hjælp til sociale problemstillinger*. Der blev i VK-regeringens periode lagt vægt på, at selvforsørgelse helt automatisk vil være afhjælpende for de eventuelle sociale problemstillinger, som en arbejdsløs må have. Derfor blev lovgivning, ved f.eks. matchmodellen, også bygget op til mere at have fokus på selvforsørgelse, frem for løsningen af mindre sociale problemstillinger. Det er dog ikke sikkert at

en jobcentermedarbejder har samme holdning som regeringen. Derfor har jeg fundet det relevant at tage dette fokus med, da matchmodellen er et tiltag der skulle sikre denne indgangsvinkel i arbejdet med den ledige. Så hvis matchmodellen skal bruges rigtigt, så er det vigtigt at dem der bruger den, også har den forståelse som dem der har indført den. Til at besvare dette underspørgsmål, har jeg valgt at bruge antagelsen om, at det at være i arbejde er en del af løsningen af de sociale problemer hos de svageste i samfundet.

Fra jobcentermedarbejdernes side er der en tro på, at arbejde er med til at give den ledige et bedre selvbillede og motivation for at få gjort ting i hverdagen. Det bedre selvbillede kommer ifølge A4 ved at den pinlige fornemmelse mange unge har, over at være på kontanthjælp, bliver ændret ved en start på arbejde eller uddannelse. Han mener også at selve det at være i gang, giver en motivation til at opnå ting. Eller som A1 udtrykker, så kan det hjælpe til at få klaret dagligdagsting såsom at betale husleje eller lignende ting. De har derfor en enighed om, at arbejde eller uddannelse er med til at gøre hverdagen mere positiv. For A4 handler det også om, at motivationen for at opnå ting mere er der når man er i gang, frem for hvis man ikke er. Der kan være en automatisk motivationsfaktor ved at være i gang, og den mener han, at dem som har været i gang før godt er klar over og kender til.

A1 har også en tro på, at arbejde og uddannelse gør at man er mindre syg. At det hjælper på ens helbred og generelle tilstand, at man er i et arbejde eller en uddannelse. Det at man f.eks. også har tjek på sine ting og får betalt regninger til tiden, er også, ifølge A1, en medvirkende årsag til at man har det bedre mentalt og derfor er mindre syg. Dog kan man ske at få den forkerte selvforsørgelse, mener A3. En ung der ikke har brug for så høj indtægt, til at være selvforsørgende, kan ske at få en høj indtægt for tidligt og derigennem ikke at gå i uddannelse, men leve med at være ufaglært. Der mener A3 at der har været for megen fokus på indtægtsdelen i selvforsørgelsen, frem for den fremtidssikrende del i at være selvforsørgende. Samtidig er han også af den holdning, at nogle unge kan ske at have problemstillinger der overskygger hvad et arbejde lige nu kan rette op på. Han mener at et manglende netværk kan være et handicap, der overskygger hvad selvforsørgelse i sig selv kan rette op på. A3 har derfor ikke en holdning om at selvforsørgelse er løsningen på alle sociale problemer, men kan være vigtigere som målet frem for at være løsningen. A2 arbejder ud fra at den ledige selv kan sikre sig mod at være uden forsørgelse. Dette ved at opkvalificere sig og tage en uddannelse. Han oplever at der ikke er jobs

nok til alle de arbejdsløse, så derfor er det vigtigt at udnytte tiden som arbejdsløs, til at opkvalificere og fremtidssikre sig selv. Han arbejder ud fra at der skal skubbes på, for at få den unge ledige til at indse fornuften ved tage uddannelse. Denne skubben på lykkes dog ikke altid, og så kan det ende med en ommatchning, på baggrund af en erkendelse af at den lediges problemer overstiger evnen til at være i gang og dermed selvforsørgende.

Den samlede vurdering fra jobcentermedarbejderne er, at selvforsørgelse er vigtig. Det giver et bedre selvbillede og ekstra motivation til at få ting gjort. Samtidig kan selvforsørgelse være med til at sikre et bedre helbred, da en hverdag med ubetalte regninger og manglende evne til at få ting gjort, som er en hverdag en ledig kan have, kan være medvirkende årsag til en socialmedicinske tilstand bliver dårligere, og dermed at helbredet generelt bliver dårligere.

Jobcentermedarbejderne oplever dog også at der er nogle sociale problemstillinger, som ikke bare løses af et arbejde, eller nærmere hvor problemstillingen gør at den ledige ikke er parat til at være i gang. De har den oplevelse af, at nogle ledige ikke er klar til at være selvforsørgende, men at de skal have en anden indsats, inden de er klar det.

Der tegner sig på baggrund af ovenstående dermed et billede af, at jobcentermedarbejderne anser selvforsørgelse som meget vigtig, for at en person kan opretholde en normal hverdag, og have et godt helbred. De ser dog ikke selvforsørgelsen som løsningen på alle sociale problemstillinger og dermed som den hjælp der kan løse de problemstillinger. Men at der skal en anden form for hjælp til, og at de derfor vælger at matche den ledige om til en 2'er, som er en ledige der ikke kan gå i arbejde lige nu, men som kan være i gang med en aktivitet. Den tidligere regerings fokusering på selvforsørgelse har ikke helt haft den effekt, at selvforsørgelse bliver set som løsningen. Det bliver dog set som et meget vigtigt element i en normal hverdag, og en medvirkende årsag til at nogle har en bedre hverdag. Men det ses ikke som hjælpen til at løse alle sociale problemstillinger. Svaret på underspørgsmål nr. 4 er derfor at, selvforsørgelse anses for at være meget vigtig, af jobcentermedarbejderne. Det er med til at få ting gjort i hverdagen og til at fastholde en god og sund hverdag. Der er dog sociale problemstillinger som selvforsørgelse ikke er løsningen på alene, men hvor der skal laves en forberedende indsats, inden den ledige er helt klar til at træde ind i selvforsørgelsen og profitere af de positive følgevirkninger det giver.

5. underspørgsmål

Det andet underspørgsmål inden for Foucaults teori om biopolitik, som jeg har valgt at inddrage i analysen er: *I hvilke grad er matchmodellen med til at tydeliggøre hvilke ansøgere der har problemer ud over ledighed, og hvilke der ikke har?* Dette spørgsmål kommer på baggrund af tanken bag om matchmodellen. Det har været AMS ønske at få et klart billede af, hvor mange af de ledige der er i stand til at tage et arbejde nu og her, og hvor mange der ikke kan. Det var matchmodellens opgave at være med til at give dette billede af de ledige. Også af dem der er på kontanthjælp. Denne metode blev indført i VK-regeringens periode fra 2003 til 2011, og kom på baggrund af den øgede fokusering på selvforsørgelse der blev indført i denne periode. Derfor kom der en stor vigtighed i at have klarhed over, hvor stor den potentielle arbejdsstyrke var og er. Måden at få klarheden på var at få sagsbehandleren, som sidder tæt på den ledige, til at vurdere arbejdspotentialer ud fra matchmodellen, og dermed være med til at få det samlede fokus rettet ind på selvforsørgelsen. Til at besvare dette underspørgsmål bruger jeg antagelsen om, at der bliver fokuseret på hvilke ressourcer den arbejdsløse har i forhold til arbejdsmarkedet, frem for begrænsningerne.

A1 har ikke oplevelsen af, at han er den der retter fokuset ind på hvilke begrænsninger den ledige har. Det kommer automatisk fra den ledige selv. Det er ikke A1's mening at have fokus på begrænsninger som f.eks. at man er enlig forsørger eller at ens kæreste sidder i fængsel. Det er den ledige selv der ser dette som begrænsninger i forhold til at være i aktivitet, og derfor bringer dem på banen. For A1 har en opfattelse af, at den lediges egentlige fokus burde være at finde et job. Samme opfattelse har A3. Det vigtigste for ham er om den ledige er i stand til at varetage et job. Hvis A3 vurderer dette, så er han indstillet på at fastholde dette fokus så meget det er muligt, og er glad når han kan se det bliver modtaget af den ledige. A4 lader mere tiden afgøre om fokuset bliver på begrænsninger eller på selvforsørgelse. Han mener at der kan komme nogle ting hen af vejen, når man lærer den ledige bedre at kende. Han vil gerne have viden om tingene, når den ledige føler at der er fortrolighed til det. Når den ledige så har denne følelse, så er A4 klar til at anerkende situationen som den er, og høre på den lediges mening om situationens tilstand, men han er klar til at rette fokuset ind mod fremtiden og hvordan den ledige kommer videre. A2 mener også at de ledige på kontanthjælp har forskellige problemer i forhold til arbejdsmarkedet.

Det gør dog ikke at han ikke matcher dem 1. Han vurderer dem til fortsat at være i stand til at arbejde, men er bevidst om at de har nogle problemstillinger og arbejder ud fra det.

Jobcentermedarbejderne er alle bevidst om at en kontanthjælpsmodtager ofte har forskellige problemstillinger som gør, at de ikke altid selv føler at kunne arbejde. Det er ofte den ledige der selv gør opmærksom på, at personen ikke synes at kunne arbejde. Og det kan være af årsager som jobcentermedarbejderen ikke mener, står i vejen for muligheden for selvforsørgelse. Derimod mener jobcentermedarbejderen, at den ledige kan være i gang og har evnen til at få arbejde, hvilket derfor er det mål som de gerne vil arbejde hen imod. Min antagelse om at der bliver fokuseret på ressourcerne fra jobcentermedarbejdernes side, bliver dog ikke helt bekræftet, da de ikke kan komme uden om at forholde sig til begrænsninger, da den ledige selv fokuserer på dem. Det er dog jobcentermedarbejdernes vurdering, at de problemstillinger, som den ledige fokuserer på, ikke er så store at de står i vejen for at tage et arbejde. Faktisk virker det til at problemstillingerne er af en karakter som alle mennesker kan have, og at det ikke forhindrer andre i at arbejde fuld tid. Det er dog jobcentermedarbejderens oplevelse, at den ledige selv synes, at problemstillingerne er store nok til at stå i vejen for at være i arbejde.

Svaret på underspørgsmålet er derfor, at ud fra jobcentermedarbejderens vurdering, så giver matchmodellen et godt billede af hvilke ledige der har problemer ud over ledighed, og hvilke der ikke har. Der er ledige som selv mener ikke at kunne arbejde, men som jobcentermedarbejderen vurderer, kan arbejde og derfor fastholder som en match 1. Jobcentermedarbejderne er klar over at der er forskellige problemstillinger for den ledige, men det er ikke nogle der, ifølge jobcentermedarbejderne, gør at man ikke kan arbejde, og altså derfor har problemer ud over ledighed. Det er problemstillinger som alle kan have, men som folk i arbejde vil formå at klare, samtidig med at der passes et arbejde. Dermed er det ikke problemer der skal vurderes til at være problemer ud over ledighed.

6. underspørgsmål

Det sjette og sidste underspørgsmål, som jeg har valgt at bruge i analysen er: *Hvilken form for hjælp vurderes en ung kontanthjælpsmodtager at skulle have, for at blive selvforsørgende?*

Baggrunden for dette underspørgsmål er, at en ung person på kontanthjælp er en af de dårligst stillede persongrupper i Danmark. De har intet arbejde, ingen formue eller anden værdi, og ingen forsikring mod arbejdsløsheden. De bliver forsørget via den laveste sociale forsørgerydelse, som

der findes i Danmark. Det er på baggrund af disse oplysninger at jeg har en grundtanke om, at en sådan person har brug for en eller anden form for hjælp, for at komme i gang med at arbejde eller i uddannelse.

Er man blevet matchet 1 og dermed vurderet klar til arbejde eller uddannelse, så skulle man gerne være i stand til at søge arbejde på lige vilkår med andre arbejdssøgende. Dog er ikke alle unge på kontanthjælp lige gode til at søge jobs, så derfor har jeg en antagelse om at der tænkes på at de skal have en form for hjælp til det. Ønsker en person dog ikke at gøre noget for at komme videre, så er der muligheder i loven for at straffe. På baggrund af dette kom jeg frem til en antagelse, som skal bruges til at besvare mit sidste underspørgsmål. Den antagelse er, at der er fokus på at belønne dem der gerne vil gøre noget mere for samfundet, straffe dem der ikke vil og hjælpe dem der vil men ikke kan.

I besvarelsen af min antagelse, kommer jeg frem til, at for A2 er der en naturlighed i at lægge et pres på de unge kontanthjælpsmodtagere. Et pres om at de skal være på vej i arbejde eller uddannelse. Det er et pres der kan indebære straf, i form af træk i kontanthjælpen, hvis den unge ikke lever op til at søge mod arbejde eller uddannelse. Der er en bevidsthed om at det kan medføre svære konsekvenser for den unge ledige, men at der er en parathed til at lade konsekvensen blive reel. A4 har mere fokus på at de unge ledige skal have hjælp til at have overblik og få tjek på de praktiske ting, der er med at starte i f.eks. uddannelse. Han er klar over, at der er en masse administrative opgaver omkring den unge kontanthjælpsmodtager, som han skal udføre. Men i arbejdet med den ledige, og hvilken hjælp en sådan person skal have, så har han fokus på at anerkende deres situation og møde dem hvor de er, så der kan blive arbejdet med dem som menneske. Derimod handler det for A1 mere om at der skal ydes hjælp til selvhjælp. Den ledige skal selv gøre størstedelen for at komme videre, men have hjælp til dele som synes besværlig. Er den unge ledige dog ikke indstillet på at gøre denne indsats, så er A1 parat til at straffe den ledige, hvilket også kan ses som et motiverende træk i forhold til at få den ledige til at forstå personens egen opgave i forhold til ledigheden. A3 har også fokus på at den unge ledige selv skal være den aktive, i forhold til at komme ud af ledigheden. Han er dog opmærksom på, at ikke alle unge ledige kan komme videre ved selvhjælp. Der er han parat til at lade dem blive matchet om, så de kan komme i nærheden af jobcentermedarbejdere, som har til opgave at hjælpe ledige som er lidt dårligere kørende.

Min antagelse blev på baggrund af ovenstående ikke absolut bekræftet. Der er en fokus på at belønne dem der vil, ved at de får lov til at arbejde selvstændigt på at komme videre, og yde hjælp til selvhjælp. Dem der ikke vil bliver straffet, hvilket i sidste ende kan have store økonomiske konsekvenser. Og dem som har brug for ekstra hjælp, fordi de gerne vil men ikke kan, de vil blive visiteret videre til denne hjælp. Det er dog ikke sikkert, at dem som ikke vil bliver straffet. De kan ske at blive visiteret videre til anden hjælp, og dermed undlader jobcentermedarbejderen at straffe dem. Derfor bliver min antagelse ikke helt bekræftet.

Dette leder frem til besvarelsen af det sjette underspørgsmål. Vurderingen blandt jobcentermedarbejderne om, hvilken form for hjælp som en ung ledig skal have, går meget på hjælp til selvhjælp. En ung ledig der er match 1 vurderes selv at kunne søge ind på uddannelse, eller søge jobs der er relevante for personen. Gør den unge ledige ikke dette, så vil hjælpen enten være at straffe den ledige med træk i kontanthjælpen, eller matche den ledige om til en match der er mere reel, i forhold til den lediges evner og kompetencer. Jobcentermedarbejdernes holdning er at en ung ledig, som er vurderet til at være match 1, ikke skal have så meget hjælp, men i stedet selv skal udføre opgaverne, omkring at komme ud af ledigheden. De er klar over at nogle ledige skal have mere hjælp end de kan tilbyde. Disse visiteres så videre til der hvor denne hjælp kan tilbydes. Og dem som kan men ikke vil, de bliver som hovedregel straffet via træk i deres kontanthjælp.

Konklusion

Efter nu at have analyseret på de antagelser, som jeg har omkring matchmodellen, samt de underspørgsmål jeg har opstillet, er det nu tid for at nå frem til en besvarelse af min problemformulering. Den problemformulering, som jeg her vil forsøge at svare på, er som følger:

Hvordan og i hvilken grad anser en jobcentermedarbejder selvforsørgelse som vigtig for en kontanthjælpsmodtagers videre livsførelse, og hvorledes influerer matchmodellen på den måde en ung kontanthjælpsmodtager bliver hjulpet af jobcentret og hvordan han selv oplever at blive hjulpet?

Matchmodellen er egentlig oprettet som en hjælp til at have et overblik over, hvor stor den ledige arbejdsstyrke i Danmark er. Mine erfaringer som professionel er dog, at den er gået hen og blevet

et arbejdsredskab, derfor satte jeg mig for at undersøge hvorledes matchmodellen fungerer som det.

Sideløbende med indførelsen af matchmodellen, så havde den tidligere VK-regering et fokus på selvforsørgelse. Til at styrke det fokus er matchmodellen blevet brugt, ved at man nu skal vurdere arbejdsløse ud fra evnen til at blive og være selvforsørgende, frem for om der er problemer ud over ledighed.

Det var i 2004 at matchmodellen blev indført, men det var først i 2010 at den blev ændret til, at evnen til selvforsørgelse var grundlaget for vurderingen. En jobcentermedarbejder skal nu se på om den ledige er i stand til at arbejde nok til at komme ud af den offentlige forsørgelse. Denne vurdering skal foretages uden at skele til om personen kun er i stand til at arbejde 10 timer om ugen. Hvis det antal timer er nok til at den ledige er ude af den offentlige forsørgelse og dermed i selvforsørgelse, så er den ledige match 1 og dermed arbejdssparat. På den led fik VK-regeringen vendt fokuset væk fra problemer ud over ledighed, og over til evnen til selvforsørgelse, i arbejdet med de ledige i Danmark.

Da min problemformulering har to spørgsmål i et, så vælger jeg at dele besvarelsen op i to afsnit. Det første afsnit skal svare på første halvdel af problemformuleringen, og andet afsnit vil skal svare på anden halvdel. Til sidst vil jeg så samle afsnittene i en samlet besvarelse af min problemformulering.

Fokus på selvforsørgelse

I min analyse af mine underspørgsmål viser det sig, at der er en klar holdning blandt jobcentermedarbejderne om, at det er meget vigtigt at være selvforsørgende. De oplever at det er med til at kunne opretholde en normal hverdag, hvor man får gjort ting som at betale regninger og andre normale gøremål. Det giver motivation til at få gjort ting, og ens selvbillede bliver bedre ved at være selvforsørgende frem for på offentlig forsørgelse. Begge disse ting er, ifølge jobcentermedarbejderne som jeg har interviewet, også med til at forbedre den lediges socialmedicinske helbred. Der kan være en større tendens til at gå hen og blive mere syg, hvis man går og har det dårligt over at være ledige, samt over ikke at få gjort de ting i hverdagen, som man synes man skal have gjort. Denne problemstilling er selvforsørgelse med til at afhjælpe. Jobcentermedarbejderen ser dog ikke selvforsørgelse som løsningen på alle sociale problemstillinger. De er klar over at nogle problemstillinger gør, at den ledige ikke kan være i

arbejde eller uddannelse, og derigennem selvforsørgende. Det er problemstillinger der kan kræve en længere periodes arbejde med den ledige, før det er løst og den ledige kan træde ud af den offentlige forsørgelse. Så selvforsørgelse ses ikke altid som værktøjet til at løse alle sociale problemstillinger, som en ledig kan ske at have.

Jobcentermedarbejderne vil gerne have den ledige til at holde fokus på selvforsørgelse, enten via arbejde eller uddannelse. Det er dog ikke altid deres oplevelse, at de kan få de ledige til at holde dette fokus. De ledige kan have oplevelsen af ikke at være klar til arbejde eller uddannelse pga. problemstillinger, som jobcentermedarbejderen ikke absolut ser som en forhindring.

Jobcentermedarbejderen kan derfor føle sig nødsaget, til at matche en ledige om fra 1 til 2, da de ikke kan få den ledige til at fokusere på selvforsørgelsen frem for de problemstillinger der er.

Jobcentermedarbejderne forsøger dog at holde fast i, at det er selvforsørgelse der er hovedmålet for den ledige, så de undlader at matche den ledige om, men arbejder videre mod at få dem ud af offentlig forsørgelse. Dette på trods af at den ledige ikke selv mener at kunne det, så fastholder jobcentermedarbejderen sin vurdering og bevarer målet om selvforsørgelse, så længe det er muligt.

De ledige der så er interesseret i at blive selvforsørgende, får som udgangspunkt lov til selv at arbejde mod at komme ud af ledigheden. Det er hjælp til selvhjælp, da tanken er at dem der er match 1, er gode nok til selv at klare at komme i selvforsørgelse. Er man derimod ikke interesseret i at komme videre fra ledigheden, på trods af vurderingen om at man godt kan, så vil man blive straffet i form af sanktioner der gør at den udbetalte kontanthjælp bliver lavere. Denne holdning er jobcentermedarbejderne, som jeg interviewer, enige om. Den sidste gruppe af ledige, nemlig dem der gerne vil men ikke kan, vil blive vurderet om til match 2 eller 3 og så komme et andet sted hen, hvor de kan få den hjælp som de kan have brug for. Dog kan de ske at lade nogle matche om, som egentlig ikke har problemer der står i vejen for selvforsørgelse, men de opgiver at rykke denne gruppe.

Den samlede konklusion omkring hvordan jobcentermedarbejderne anskuer selvforsørgelse, i forhold til den lediges videre livsførelse er derfor, at de anskuer den som meget vigtig. Dette da det giver motivation og selvværd. Det er dog den lediges opgave at hjælpe sig selv videre, og gør den ledige ikke dette vil hun blive straffet. Den ledige skal som udgangspunkt have større sociale problemstillinger, før jobcentermedarbejderen vurderer, at det ikke er muligt at komme i enten

arbejde eller uddannelse. Dette også på trods af at den ledige selv kan have opfattelsen af ikke at være i stand til det. Det er nemlig jobcentermedarbejderens opfattelse, at de sociale problemstillinger kan blive løst ved at være selvforsørgelse, hvilket derfor gør at den lediges hovedfokus skal være på at blive selvforsørgende.

Matchmodellens indflydelse på anerkendelse

De unge kontanthjælpsmodtagere, som jeg har interviewet til denne opgave, har en forskellig opfattelse af den hjælp de modtager fra jobcentret. Nogle har oplevelsen af at føle sig behandlet som andenrangsborger og ikke blive respekteret som en legeværdig person, mens der også er oplevelsen af at blive set og hørt af jobcentermedarbejderne, og dermed opleve at være mødt på en etisk korrekt måde. Dette sker på baggrund af at matchningen er en anerkendelsesproces, hvor den ledige kan have en oplevelse af at føle sig enten mere eller mindre hjulpet i deres forsøg på at komme ud af kontanthjælpen. Det kan have en positiv effekt, for den ledige, at føle sig anerkendt som en fuldgældig borger. Dette ved at den ledige vil føle bedre selvværd og derigennem større motivation til at komme videre. Samtidig kan det også have en negativ effekt, at opleve en krænkelse fra en jobcentermedarbejder side, og være med til at en ledige kan ske at miste motivationen og have en følelse af magtesløshed, og derigennem føle sig mindre hjulpet mod selvforsørgelse.

De ledige kan også ske at ændre deres selvopfattelse, på baggrund af matchprocessen. Det kan være på baggrund af en følelse af at blive holdt i et jerngreb og blive behandlet som et nummer frem for et menneske. En sådan oplevelse er som at blive set på som en del af en masse, frem for at være en et selvstændigt individ. Det kan være medvirkende til at en ledige bliver mere optaget af, hvorfra hjælpen kommer, frem for rent faktisk at komme ud af ledigheden. Personen kan føle sig nedværdiget og frygte f.eks. at en depression vil bryde ud igen, hvis det er den aktuelle hjælp fra jobcentret der skal bringe én videre. Samtidig kan positive oplevelser fra jobcentrets side, i form af at blive set og hørt, også være medvirkende til at en ledige føler sig vel taget imod, og give mod til at komme hurtigere ud af ledigheden.

Kriterierne der bruges, af jobcentermedarbejderen, til vurdering af matchkategorien for en ung kontanthjælpsmodtager, er en blanding af personens fortid, nutid og fremtid. Der bliver lagt vægt på uddannelses- og jobmæssige kvalifikationer, hvilken situation den ledige står i lige nu og hvilke mål der er fremadrettet. Der lægges vægt på den lediges oplevelser fra skole og arbejde, og

hvordan disse forløb er gået. Den lediges nuværende motivation og ambition er også en faktor der lægges vægt på. Det er også vigtigt hvilket fokus den ledige har på fremtiden, samt om personen har nogle mål. Det er dog ikke disse kriterier alle jobcentermedarbejdere bruger, da der ikke er nogen retningslinjer til vurderingen fra AMS side. Det er derfor helt individuelt hvordan en jobcentermedarbejder vælger at vurdere matchkategorien for en ledig. Blot at der bliver vurderet op mod evnen til selvforsørgelse.

Matchmodellens indflydelse på hvordan jobcentret hjælper en ung kontanthjælpsmodtager ud af ledigheden, afhænger af jobcentermedarbejderens tilgang til vurdering af match. Da der ikke er lagt nogle kriterier ind i matchvurderingen, fra AMS' side, så bliver vurderingen individuel. Det er derfor den enkelte jobcentermedarbejders vurdering der er afgørende for, hvilken hjælp en ung kontanthjælpsmodtager vurderes at skulle have, frem for en overordnet kategoriseringsstrategi. Jobcentermedarbejderen vælger sine kriterier for at afgøre, om en kontanthjælpsmodtager kan blive selvforsørgende inden for de næste 3 måneder, og dette er så afgørende for hvilken hjælp den ledige bliver tilbudt. Dette kan den ledige opleve som en krænkelse, hvis der ikke bliver lyttet til de ting som personen selv påpeger. En krænkelse der kan have indflydelse på om kontanthjælpsmodtageren føler sig hjulpet af jobcentret. Det kan også være krænkelse i form af manglende respekt eller nedværdigende tilgang fra jobcentermedarbejderens side. Samtidig kan en tilgang, der opleves som anerkendende for den ledige, have en positiv effekt for hvordan hjælpen opleves.

Samlet konklusion

Den samlede besvarelse på min problemformulering er derfor som følgende. En jobcentermedarbejder anser selvforsørgelse som meget vigtig for den lediges videre livsførelse. De ser det som løsningen på sociale problemstillinger, som den ledige oplever som en hindring for at være i gang i det hele taget. Jobcentermedarbejderen mener at selvforsørgelse giver motivation og selvværd, men at det er den ledige, som er match 1, der selv skal gøre de vigtige ting for at komme videre, da der ydes hjælp til selvhjælp fra jobcentrets side. Har den ledige ikke selvforsørgelse som hovedfokus, så er jobcentermedarbejderen klar til at straffe dette økonomisk. Matchmodellens indflydelse på hvordan en ung ledig bliver hjulpet er, at den åbner op for en forskelligartet tilgang til hvor velfungerende den ledige vurderes til at være. Dette fordi der ingen kriterier er for jobcentermedarbejderens vurdering af evne til selvforsørgelse. Den enkelte

jobcentermedarbejder sætter selv sine kriterier for den vurdering, som har en indflydelse på hvilken hjælp en ledig kan få til at komme i arbejde eller uddannelse. Den ledige kan opleve dette som nedværdigende eller som disrespekt, og dermed som en krænkelse. Det er f.eks. hvis den ledige ikke føler sig lyttet til. En sådan krænkelse kan have indflydelse på den lediges oplevelse af at blive hjulpet. Den ledige kan føle sig som et nummer frem for en person, og dermed mangle følelsen af at få en individuel hjælp. Omvendt så kan en tilgang, hvor jobcentermedarbejderen lytter til og ser den ledige, opleves som en anerkendelse af en som fulgyldig samfundsborger og på den led, have en positiv effekt på hvordan hjælpen opleves.

Perspektivering

Matchmodellen åbner op for at kriterierne til vurdering er individuelle fra jobcentermedarbejder til jobcentermedarbejder. En sådan åbnings op for individuelle vurderinger øger risikoen for, at den ledige kan ske at blive vurderet forskelligt, alt efter hvilken jobcentermedarbejder der står for matchvurderingen. Samtidig er der mulighed for at personer med samme problemstillinger, kan blive vurderet forskelligt. Dette på grund af at en kontanthjælpsmodtager under 25 år skal bruge færre timer til at blive selvforsørgende, end en som er over 25 år. Der er derfor større sandsynlighed for at en under 25 år bliver vurderet match 1, end en over 25 år, hvis man alene ser på den ydelse personen modtager.

For at en ung kontanthjælpsmodtager skal opleve at blive behandlet ens, lige meget hvilken jobcentermedarbejder personen skal vurderes og hjælpes af, så er det nødvendigt at have arbejdsredskaber som åbner op for en ens behandling. Samtidig viser min undersøgelse, at det er vigtigt for en ledige at føle sig hørt og set, i forbindelse med de indledende samtaler i et jobcenter. De vil gerne høres omkring hvilke problemer de har, men også i forhold til hvad de skal ud og lave efter kontanthjælpen.

For at gøre den overordnede vurdering mere relevant for den ledige, så vil jeg mene en ændring af matchmodellen om til en mere retningsbestemt vurdering kan være positivt. En ændring hvor der i stedet for kategorier som 1,2 og 3, laves 4 nye kategorier der hedder Arbejde, Uddannelse, Opkvalificering og Behandling. Den ledige skal selv være med til at angive hvilken kategori personen hører i. Det vil vise hvilken selvforsørgelsesmæssig retning den ledige har motivation på. En motivation der kan være afgørende for om det lykkes at komme videre. Samtidig bliver der

holdt et fortsat fokus på selvforsørgelse, da den ledige skal angive hvilken forsørgelsesmæssig retning der skal arbejdes mod. En ledige der så ikke føler sig klar til at blive selvforsørgende kan så blive vurderet til opkvalificering eller behandling, hvorefter den ledige og jobcentermedarbejderen sammen kan afgøre hvilken form for opkvalificering eller behandling der kan være det rigtige. Denne kategorisering vil fortsat give et billede af hvor stor den ledige arbejdsstyrke er i Danmark. Vælger en ledig at skulle stå som på vej mod arbejde, så skal personen være i stand til at leve op til de krav dette kræver. De krav der pt. er til en sådan gruppe er at man skal ind på jobnet.dk og bekræfte jobsøgning (som nu hedder Tjek Jobforslag) hver uge, man skal være i stand til at være i aktivitet rette mod arbejdssøgende og man skal være aktivt jobsøgende. Kan man ikke leve op til dette, så er man ikke del af den ledige arbejdsstyrke, men kan derimod have brug for en periode i en anden kategori først. Ledige i uddannelseskategorien er også del af den ledige arbejdsstyrke, men skal i stedet have fokus rettet mod at komme den vej frem for i arbejde.

For at sikre en ensartet vurdering skal jobcentermedarbejderen omkring nogle generelle kriterier, for at kunne foretage vurderingen. En række forskellige punkter skal vendes for at kunne få et reelt billede af den ledige. Det er punkter som: Tidligere arbejde og uddannelse, eget arbejdsmarkedsperspektiv, økonomi og boligforhold, samt helbred og evt. misbrug. Kommer man omkring disse punkter med en ledige, har man en baggrund for, sammen med den ledige, at kunne vurdere om en ledig kan gå direkte i arbejde eller uddannelse. Kan den ledige ikke dette, men har ingen helbredsmæssige problemer, så vil det være relevant at kigge på opkvalificering af denne person. Selvfølgelig kan en fra arbejds-kategorien også have behov for at blive opkvalificeret, men det er en opkvalificering der gerne skulle bringe den ledige direkte i arbejde, hvorimod andre i opkvalificeringsgruppen mere har behov for opkvalificering der gør dem i stand til at være arbejdssøgende. Er en fra arbejds-kategorien i gang med en opkvalificering, så flytter personen kategori, og skal ikke stå til rådighed for arbejde, før personen er færdig med opkvalificeringen. Dette vil gøre denne gruppe mere fleksibel i hvilke tilbud det kan tilbydes, samt mindske den stigmatisering, som det kan være, af at blive vurderet til en anden gruppe end arbejde eller uddannelse.

Bliver mit forslag til kategorisering til noget, så vil jeg mene at det giver en vurdering, som den ledige føler er relevant lige præcis hende. Dette fordi det angiver hvilke retning den ledige er på

vej mod. Om det er arbejde, uddannelse, opkvalificering eller behandling. Vurderingen bliver taget på baggrund af kriterier der er relevante for den ledige, og for hvad der skal til for at være i et arbejde eller uddannelse. Det gør at vurderingerne bliver mere sammenlignelige og giver dermed mindre risiko uenighed om vurdering, ledig og jobcentermedarbejdere imellem.

Litteraturliste

Honneth, Axel, 2003

Behovet for anerkendelse

Hans Reitzels forlag

1 udgave, 4. oplag

ISBN 87-412-2416-7

Højilund, Peter & Juul, Søren, 2005

Anerkendelse og dømmekraft i socialt arbejde

Hans Reitzels forlag

1. udgave, 3. oplag

ISBN 978-87-412-0234-1

Honneth, Axel, 2006

Kamp om anerkendelse

Hans Reitzels forlag

1. udgave, 2. oplag

ISBN 87-412-0195-7

Nilsson, Roddy, 2008

Michel Foucault, En introduktion

Hans Reitzels forlag

1. udgave, 1. oplag

ISBN 978-87-412-5279-7

Lindgren, Sven-Åke, 2007

Michel Foucault

Kapitel i Klassisk og moderne samfundsteori

v. Andersen, Heine & Kaspersen, Lars Bo

Hans Reitzels forlag, 2007

4. udgave

ISBN 978-87-412-5034-2

Mitchell, Dean, 2008

Governmentality

Forlaget Sociologi

2. oplag

ISBN 978-87-87811-83-5

Raffnsøe, Sverre, Gudmand-Høyer, Marius og Tanning, Morten, 2008

Foucault

Forlaget Samfundslitteratur

1. udgave

ISBN 978-87-593-1290-2

VK regeringsgrundlag, 2001

<http://www.stm.dk/publikationer/regeringsgrundlag/reggrund01.htm>

Juul, Søren, 2010

Solidaritet: anerkendelse, retfærdighed og god dømmekraft

Hans Reitzels forlag

1. udgave, 2. oplag

ISBN 978-87-412-5479-1

Noget for noget, 2004

VK-regeringen

http://www.skm.dk/public/dokumenter/publikationer/noget_for_noget_feb_2004.pdf

ISBN 87-90962-73-7

Foucault, Michel, 2011

Viljen til viden

Det lille forlag

5. oplag

ISBN 87-90030-13-3

Järvinen, Margaretha, Larsen, Jørgen Elm og Mortensen, Nils, 2005

Det magtfulde møde mellem system og klient

Aarhus Universitetsforlag

1. udgave, 3. oplag

ISBN 87-7934-033-4

Thomsen, Jens Peter Frølund, 2006

Magt – en introduktion

Hans Reitzels forlag,

1. udgave, 2. oplag

ISBN 87-412-0202-3

Meeuwisse, Anna, Swärd, Hans & Sunesson, Sune, 2007

Socialt Arbejde

Hans Reitzels forlag

2. udgave, 1. oplag

ISBN 978-87-412-5043-4

Meeuwisse, Anna & Swärd, Hans, 2006

Perspektiver på socialt arbejde

Hans Reitzels forlag

1. udgave, 2. oplag

ISBN 978-87-412-0155-9

Højberg, Henriette, 2009, s.309 – 348

Hermeneutik

Kapitel i "Videnskabsteori i samfundsvidenskaberne"

2. udgave, 4. oplag

Roskilde Universitetsforlag

ISBN 978-87-7867-278-0

Gulddal, Jesper & Møller, Martin, 1999

Hermeneutik – en antologi om forståelse

Gyldendalske boghandel, Nordisk forlag A.S.

ISBN 87-00-38616-2

Jørgensen, Arne, 2009
Hans-Georg Gadamer
Forlaget ANIS
ISBN 978-87-7457-492-7

Gadamer, Hans-Georg, 2007
Sandhed og metode
2. udgave, 1. oplag
Forlaget Academica
ISBN 978-87-7675-491-4

Kvale, Steinar, 1997
Interview, en introduktion til det kvalitative forskningsinterview
Hans Reitzels forlag
ISBN 87-412-2816-2

Matchmodel, Pjece "Ny matchmodel – sådan og derfor" (pdf)
Arbejdsmarkedsstyrelsens (AMS) hjemmeside.
<http://www.ams.dk/Viden/Indsatser/Matchmodel.aspx>

Hørings svar KL, feb. 2010
Kommunernes Landsforenings hjemmeside.
http://www.kl.dk/ImageVault/Images/id_41165/ImageVaultHandler.aspx

Kjærgaard, Carsten, 2011
Match 3 i jobcentrene – udvikling og tendenser
CABI Rapport
http://www.cabiweb.dk/files/Temaer/CABI%20research/BRIK%20PDF/Match_3_i_jobcentrene_endelig_ve rsion.pdf

Notat, "Ny matchmodel – hvorfor og hvordan" (pdf), 2009
Arbejdsmarkedsstyrelsens (AMS) hjemmeside.
<http://www.ams.dk/Viden/Indsatser/Matchmodel/modellens-hovedtraek.aspx>

Lemke, Thomas, 2009
Biopolitik – en introduction
Hans Reitzels forlag
ISBN 978-87-412-5208-7

Kierkegaard, Søren, 1991
Samlede værker 18
Nordisk Forlag
ISBN 87-01-66630-4